Զ· ՏԱՐԻ 1626 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 8 ՄԱՐԳԱՑ 4381 – Հ· Տ· 14 ՅՈՒՆԻՍ 1889 – Ն· Տ· 26 ՅՈՒՆԻՍ 1889 – ՀԻՃՐ· 28 ՇԵՎՎԱԼ 1306 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعلیه‌ده غلطه‌ده نورادونکیان خانده آره‌ولك
غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ· Պոլսոյ համար	Տարեկան [illegible]	160
» »	Վեցամսեայ	80
» »	Եռամսեայ	40
Գաւառաց	Տարեկան	200
»	Վեցամսեայ	100
Օտար երկիրներ	տարեկան Ֆրանք	56
»	Վեցամսեայ	28

Դուրս զրկուած լրագրաց համար ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է
Խմբագրութեան զրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չդարձուիր

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ· ՊՈԼԻՍ, 14 ՅՈՒՆԻՍ, 1889

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐՆ

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ԱՒՍՏՐԻԱ

Անկարելի է ծածկել· Իտալիոյ և Աւստրիոյ միջեւ խնդիր մը ծագած է, կամ լաւ եւս՝ հին խնդիր մը նորոգուած է։ Աւստրիոյ իտալացի հպատակներն ինչ ինչ ցոյցեր ըրին, որք Իտալիոյ մէջ համակիր արձագանգ մը գտան· երկոքին կառավարութիւնք տարբեր ընթացքներու կը հետեւին· Աւստրիոյ կառավարութիւնն իւր վարչական իշխանութիւնն ամուր պահել կը ձգտի, մինչ Իտալիոյ կառավարութիւնն ազգային զգացմամբ կը շարժի։ Վէճը Թրիէսթէէ սկսաւ, տեղւոյն իտալացւոց և աւստրեան վարչութեան միջոցաւ, և քիչ քիչ ծաւալեցաւ։ Վէճին սկիզբն երկու ամիս առաջ է, երբ աւստրեան նոր զրահաւորի մը ի ծով իջուցմանն առթիւ՝ Թրիէսթէի իտալասէր քաղաքային խորհուրդն և իտալացի հասարակութիւնը ցուրտ ընթացք մը բռնեցին, մինչ հանդէսն այնչափ մեծ բան մ'էր որ կայսերական գերդաստանի անդամներ կը նախագահէին, և Աւստրիոյ Երեսփ· ժողովոյ կողմէ յատուկ պատգամաւորութիւն մը եկած էր պաշտօնապէս, առաջնորդութեամբ ժողովոյ ատենապետին։ Ասոնք ևս շատ ցուրտ ընդունելութիւն գտան քաղաքային իշխանութեան կողմէ, և քաղաքային պալատը փակ մնաց։ Բայց քիչ յառաջ անգլիական նաւախումբ մ'անցողակի հանդիպելով ի Թրիէսթէ, սիրալիր ցոյցերով ողջունուած էր, և քաղաքային խորհուրդն ու ժողովուրդն ամեն տեսակ հանդէսներ կազմակերպած էին ի պատիւ իրենց անգլիացի հիւրերուն։

Յետոյ ծագեցաւ Թրիէսթէի իտալացի հիւպատոսին խնդիրն, որ քաղաքային խորհրդին իտալասիրութենէն եւ Թրիէսթէի առեւտրական եւ արհեստաւոր դասուն մէջ տիրող իտալասէր զգացումներն ի վեր հանեց։ Խնդիրն արձագանգ գտաւ Հռոմայ մէջ իսկ, և իտալեան Խորհրդարանին մէջ վերստին լուծեցաւ արտայայտութիւնն այն բաղձանաց և այն ատելութեանց որք յաճախ կը լուծէին Իտալիոյ մէջ, երբ աւստրիացի զօրքեր կը պահպանէին Իտալիոյ կիսուն բերդերն։ Յատենի ժողովոյ, խմբագիր ունկնդիրներ ծափահարութեամբք կ'ողջունէին հակաւստրեան երեսփոխանաց կրակոտ խօսքերն, և իրենց լրագրաց մէջ կը գրէին հակաւստրեան նոյնեւանդալից յօդուածները Թրիէսթէի վրայ, որոց նմաններն իրենց հարք գրած էին Վենետկոյ վրայ։

Հիւպատոս Տուրանտօ, իբր թէ անպարտ գտնուելով իրեն վերագրուած մամուլի դերին, Թրիէսթէ վերադարձաւ, բայց տեղւոյն Իտալացիք թշնամական ընդունելութիւն մ'ըրին։ Ի Լիսա, Աւստրիացիք նաւային մեծ յաղթութիւն մը տարած էին Իտալացւոց վրայ։ Սոքա մասնակից ըլլալով իրենց նաւատորմին վերակազմութիւնն, որուն համար զոհողութիւններ չեն խնայեր, վրէժխնդրութեան խօսքեր կը հրատարակեն Աւստրիոյ դէմ, և Աւստրիան քննադատելով, նոյն իսկ Եռեակ Նիզակակցութիւնը կը սկարացնեն· զի յայտնապէս կ'ըսեն թէ երբ Աւստրիա այսպիսի հակակիր զգացումներ կը շարժէ Իտալացւոց մէջ, կարելի չէ երբեք որ իտալացի զօրքեր պատերազմի դաշտին վրայ աւստրիացի զօրաց հետ նոյն դրօշի ներքեւ կռուին քով քովի, և եթէ իտալեան և աւստրեան բանակները չեն կրնար նիզակակցիլ, ի՞նչ կը զօրէ թղթի վրայ գրուած իտալեւաւստրեան նիզակակցութիւն մը։ Իտալիոյ կառավարական լրագիրք շատ դժնդակ կացութեան մը մէջ են· պաշտօնապէս պարտաւոր էին Եռեակ Նիզակակցութեան դէմ ուղղեալ յարձակումներն հերքել, բայց իբրեւ իտալացի թերթեր, չեն կրնար ազգային զգացման դէմ գրել, յորմէ կը ներշնչուին Թրիէսթէի Իտալացւոց համակրողք։

Աւստրիացիք պատասխանեցին խստութեան միջոցներով։ Թրիէսթէի Ինդիփէնտէնթէ անուն իտալասէր թերթին չորս խմբագիրները ձերբակալեցին· Հռոմայ հետ յարաբերութեան մէջ գտնուելու կասկածանօք ուրիշ Թրիէսթեցիներու տուներն ոստիկանային քննութիւններ կատարեցին· ուզեցին մանաւանդ իմանալ թէ ուստի՞ց կը հաղորդուէին այն տեղեկութիւնք որոց վրայ հիմնեալ Հռոմայ Երեսփ· Ժողովոյ անդամք խօսեցան Տուրանտօ հիւպատոսին և աւստրեան իշխանութեան յարաբերութեանց վրայ։ Աւստրիացիք քննութիւն կատարեցին նաեւ ստուգելու համար թէ ուստի՞ց կը տրուի դրամն որով Թրիէսթէի մէջ իտալասէր արտայայտութիւնք կը լինին և յոժ կը գտնէ Ինդիփէնտէնթէ։ Վերջապէս, Իտալիայէն եկող լրագիրք գրաւեցան եւ արգիլուեցան, և նոյն իսկ Թրիէսթէի Քաղաքային Խորհրդոյն դէմ միջոցներ պիտի առնուին ի մօտոյ։

Ասոր փոխարէն, Հռոմայ լրագրապետաց ժողովն յանձնառու եղաւ կամաւոր խմբագիրներ ղրկել Ինդիփէնտէնթէին, որպէս զի իւր հրատարակութիւնը դադրեցնել չպարտաւորի· Իտալիոյ մէկ ծայրէն միւսը Թրիէսթէական խնդիր մ'է ծագած, և Պ· Իմպրիանիի պէս ծայրայեղ երեսփոխանք ո՛ւր որ երեւին, հազարաւոր ունկնդիրներ կը համախմբին իրենց շուրջ, և եռանդալից աղաղակներ կ'արձակեն ի նպաստ Թրիէսթէի և Տարենտոնի Իտալացւոց և Իտալասիրաց։ Այնպիսի խնդիր մ'է այս որ կը միացնէ արքայական և սահմանադրական չափաւոր Իտալացին ամենէն ծայրայեղ ժողովրդականին հետ, որք երբ իրարու հանդիպին, կը դադրին մին գովել և միւսը պախարակել զՊ· Քրիսփի, և երկուքը մէկէն Աւստրիոյ իտալեան գաւառաց խօսքը կ'ընեն։ Հռոմայ Թատրոնին մէջ Բե... երգիչ մը ի բեմ կուգայ· Թրիէսթեցի մ'է· եռանդալից ցոյցով կ'ողջունուի։ Պոլոնիոյ համալսարանական ուսանողք ի Հռոմ կուգան զուարճութեան, և Հռոմայ Համալսարանի գաւընկերներուն հետ խրախճանութեան մը մէջ, մի և նոյն յաւիտենական Թրիէսթէի խնդրոյն վրայ կը ճառախօսեն։ Հռոմայ կամ Փատուայի Համալսարանին մէջ հանդէս մը կը կազմակերպուի ի պատիւ Ճիորտանօ Բրունոյի· պատերուն վրայ Թրիէսթէի զինանշանները կ'երեւին։ Կարիպալտիի տարեդարձին առթիւ, Կարիպալտեան պատերազմներու մասնակցած ծերունի մարտիկներու գումարտակ մը պահպանութիւն կ'ընէ Կապիտոլի առջեւ, ու ահա ամեն ոք Կարիպալտեան արշաւանքները նորոգելու խօսքեր կ'ընէ։ Թրիէսթէէ ի Պրեսչիա (Իտալիա) դրօսաշրջիկներ կուգան, և կայարանին մէջ ծաղիկներով և երաժշտութեամբք կը դիմաւորուին, և բովանդակ քաղաքն յանկարծ կը զարդարուի դրօշներով։ Հռոմայ մէջ ամենէն աննշան ժողովրդական ընկերակցութիւն մը կամ նուագածու խմբակ մը շրջան մ'ընելուն պէս, աչալուրջ կառավարութիւնն հարկ կը համարի պահապան զօրք ղրկել աւստրեան դեսպանատան մօտ, որպէս զի անպատեհ միջադէպեր չծագին։

Ասոնք են Աւստրիոյ և Իտալիոյ միջեւ ծագած նոր խնդրոյն վերաբերեալ իրողութիւններն, որք, ինչպէս կ'երեւի, Թրիէսթէի տեղական խնդրոյ մը սահմանէն դուրս ելած են արդէն։ Իտալեան կառավարութեան ընթացքը շատ ուղիղ է, բայց ժխտական։ Իտալեան կառավարութենէն ներշնչուող լրագիրք դիտմամբ կ'անգիտանան խնդիրն, ի նպաստ կամ ընդդէմ խօսելու հարկին մէջ չգտնուելու համար։ Հրապարակային գումարմանց վրայ հսկելու պաշտօն ունեցող կառավարական պաշտօնեայք չեն թոյլատրեր որ ատենաբանք շատ գրգռիչ խօսքեր ըսեն։ Բայց աւելի բան մը չըներ իտալեան կառավարութիւնն։

Այս խնդիրը կը ծանօթացնենք մեր ընթերցողաց, որովհետեւ Եռեակ Նիզակակցութեան հետ սերտ կապակցութիւն մ'ունի, և ամեն ինչ որ կը վերաբերի Եռեակ Նիզակակցութեան, հանրային կարեւորութիւն ունի Եւրոպիոյ համար։ Իտալիոյ մէջ պատահած հակաւստրեան արտայայտութիւնք կրնան միայն կերպիւ պաղութիւն մը յառաջ բերել Վիեննայի և Հռոմայ միջեւ, մանաւանդ որ այս երկու կառավարութեանց միջեւ անհամաձայնութեան ուրիշ կէտեր պակաս չեն, և մարդ չի կրնար գուշակել թէ եւրոպեան միջազգային քաղաքականութիւնն ի՛նչ նոր երեւոյթ կ'առնու եթէ Եռեակ Նիզակակցութիւնն իւր անդամներէ մին կորսնցնէ։

ՄԻԱՊԵՏԱԿԱՆՔ Ի ՖՐԱՆՍԱ

Փարիզ, 22 յունիս·—Միապետական լրագիրք կը հրատարակեն Աջակողմեան երեսփոխանաց մէկ յայտարարութիւնն, որ Երեսփ· Ժողովոյ հանրապետական մեծամասնութեան դէմ գանգատներ կը պարունակէ։ Ընդարձակ խորհուրդ կը տրուի միանալ յանուն Ֆրանսայի և ազատութեան, ընդդէմ խորհրդարանական անիրաւ խմբակին։

ՔՈՒՊԱ ԿՂԶԻՈՅ ՎԱՃԱՌՈՒՄԸ

Մատրիտ, 22·— Փանտօ զօրավար հարցապնդում մ'ուղղեց կառավարութեան՝ Քուպա կղզին գնելու համար Միացեալ Նահանգաց կառավարութեան կողմէ եղած առաջարկին վրայ։ Գաղթականութեանց նախարարը պատասխանեց· «Աշխարհ համօրէն չունի այնչափ դրամ որոյ փոխարէն Սպանիա վաճառէ իւր պատիւը»։

ՌՈՒՍԻԱ

Փեթերսպուրկ, 22·—Յունաստանի թագուհին իւր գահաժառանգին հետ այսօր Փեթերհոֆի կայսերական պալատը գնաց։ Յունաստանի գահաժառանգին ամուսնութիւնն յԱթէնս տեղի պիտի ունենայ հոկտ· 6ին։

—Պերլին, 23·—Համպուրկէ կը հեռագրուի թէ ռուս մարտանաւ մը, որոյ մէջ է Զարին երկրորդ որդի ծովակալ Գէորգ Ալեքսանտրովիչ մեծ դուքս, Քիէլ մեկնած է Միջերկրական երթալու համար։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Փարիզ, 22·—Սեղանաւոր Պ· Ժաք Մայէր, որ սնանկանալով փախած և ի Պրուսէլ ձերբակալուելով Փարիզ բերուած էր, իրեն յանձնուած դրամները խորելուն և հասարակաց վստահութիւնը չարաշար գործածելուն համար ի դատ կոչուեցաւ, եւ այսօր միամեայ բանտարկութեան և 5 000 ֆր· տուգանաց դատապարտեցաւ։

—Թրիէսթէ, 22·— Դատարանը դադրեցուց Ինդիփէնտէնթէ անուն իտալերէն հանրածանօթ լրագիրը։

ՖԵՐՏԻՆԱՆԴ ԻՇԽԱՆԻ ՊՏՈՅՏՆ

Այս երկուշաբթի Ֆերտինանտ իշխան իւր մօր հետ և բազմաթիւ պաշտօնատարաց ընկերակցութեամբ Սոֆիայէ մեկնեցաւ, պտոյտ մ'ընելու համար ի հիւսիսային Պուլկարիա։ Երէկ Լօֆչա հասան, և այսօր Կապրովա պիտի մտնեն։ Վաղը՝ Թռնովա։ Յետոյ Էլէնա, Գըզանլըգ և Գալօֆէր պիտի երթան, և յուլիս 8/20 ին Փիլիպէ պիտի մտնեն։ Ի Վառնա եւս պատրաստութիւնք կը լինին արժանավայել ընդունելութեան մը համար։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ

Սոֆիայի լրագիրք իրենց յունիս 23 թուով կը ծանուցանեն թէ քաղաքային փոխառութիւնը վերջնապէս կնքուած է։ Գումարն է վեց միլոն ֆրանք, զոր քաղաքային խորհուրդն ազատ է տասն միլիոնի բարձրացնել։ Ազգային Դրամատան տնօրէն Պ· Թէնէֆ յունիս 23 ին Լոնտոն գնաց Անկլօ-Թըրքի Պանքի հետ պայմանագրութիւնը կնքելու համար։

ՆՈՅՍ· ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆԻ

Լոնտոնի հրապարակին վրայ ի մօտոյ երեւնալիք արժեթղթոց մէջ յիշատակելի են բաժնեթուղթք «Պարսկաստանի Կայսերական Դրամատան», որ այս օրերս հիմնեցաւ մէկ միլիոն անգլ· ոսկւոյ դրամագլխով, (ինչպէս կը ծանուցանէինք անցեալները)։ Կը յիշուի թէ Պառոն տը Ռօյթէր Պարսկաստանի Շահէն արտօնութիւն ստացած էր այսպիսի հաստատութեան մը համար, ինչպէս և Պարսկաստանի ինչ ինչ տեսակ հանքերուն շահագործման համար։ Թայմզ կը ծանուցանէ թէ Պառոնն իւր արտօնութիւնը վաճառած է Լոնտոնի սեղանաւորաց, որոց հովանւոյն ներքեւ այս նորակազմ Դրամատան բաժնեթուղթք պիտի մատուցուին անգլ· հասարակութեան։ Պարսկաստանի Կայս· Դրամատունն իրաւունք ունի ի շրջաբերութիւն հանելու դրամատոմսեր արծաթ դրամով վճարելի, զի Պարսկաստանի մէջ վճարմանց համար արծաթը պարտի լինել օրինական դրամ։

ԱՒՍՏՐԻԱ—ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

Աւստրիոյ-Հունգարիոյ հասարակային ելմտացոյցն յունիս 22ին մատուցուեցաւ Պատուիրակութեանց Ժողովոյն։ Այս ելմտացոյցէ կ'երեւի թէ պատերազմական և ծովային նախարարութեանց սովորական ծախուց մէջ կարեւոր զեղչումներ կան։ Բայց բանակն ունի իւր արտասովոր ելմտացոյց՝ իւր նոր զինուց և զգեստուց հայթայթման համար։ Պոսնա-Հերսէկի ելմտացոյցին գալով, հասոյթք են 9,736,150 ֆիորին և ծախքերն 9,586,641 ֆիորին, որով 49,509 ֆիորինի աւելորդութիւն մը կայ հասութից։

—Մաճառ լրագիրք զուգակշիռ մը կ'ընեն Պոսնա-Հերսէկի և Սերպիոյ ելմտացոյցներուն, ապացուցանելու համար թէ Պոսնա-Հերսէկի տնտեսական վիճակը լաւագոյն է, և այդ երկուց գաւառաց բնակիչք նուազ ծանրաբեռնեալ են տուրքով քան ի Սերպիա բնակեալ Սերպք։ Կը ցուցնեն թէ ի Սերպիա ուղղակի տուրքն է 5 ֆիորին 31 քրէյծէր, մինչ ի Պոսնա-Հերսէկ՝ 4 ֆիորին 9 քրէյծէր։ Անուղղակի տուրքերն ալ ի Սերպիա 41 առ 100 աւելի ծանր են քան Պոսնա-Հերսէկի մէջ։

ԻՏԱԼԻԱ Ց'ԱՐԵՒԵԼՍ

Հռոմայ Երեսփ· Ժողովոյն մէջ, արտաքին գործոց նախարարութեան ելմտացոյցին վրայ վիճաբանութեան առթիւ, Պ· Քրիսփի, օտար երկրաց մէջ գտնուող իտալեան վարժարանաց վրայ զանազան հարցմանց պատասխանելով, ըսաւ թէ, հին վարժարանաց դէմ գանգատներն անպակաս լինելով, վերակազմութիւն մը անհրաժեշտ դատուած է· զի ո՛չ եւս կարելի էր կամ պատուաբեր՝ կառավարական նպաստներ վճարել հակազգային կղերական վարժարաններու, որք Իտալիոյ թագաւորին հովանաւորութիւնը չէին ճանչեր, և մինչեւ իսկ իտալեան հիւպատոսաց այցելութիւնը չէին ընդունէր· Իտալիոյ կառավարութենէն նպաստ ընդունող այս վարժարանք քաղաքականապէս Ֆրանսայէն կախում ունէին և հոգեւորապէս Վատիկանէն։ Կառավարութիւնն իւր մէկ էական պարտաւորութեան կը թերանար՝ եթէ շարունակէր նպաստել այնպիսի վարժարաններու որք անուամբ եւեթ իտալեան էին։ Հռոմայ կառավարութիւնը միշտ չուրացած է քաջալերութիւններն այն կրօնաւորաց որք իրեն դիմած և քաջալերութիւն խնդրած են, ինչպէս փորձեր տեսնուեցաւ ի Չին և ի Պաղեստին։ Պ· Քրիսփի կը հաստատէ թէ դժուարութիւնք ծագած են ի Կ· Պոլիս իտալեան վարժարանաց հաստատման մասին, բայց բարեբախտաբար հարթուած են՝ կատարեալ համաձայնութեամբ ընդ Բ· Դրան։ Պ· Քրիսփի կը թուէ ձեռք բերուած գոհացուցիչ արդիւնքները։ Պերլինի Դաշնագրոյն մանաւանդ 62րդ յօդուածին վրայ յենլով, Պ· Քրիսփի կը պնդէ թէ Ֆրանսա չի կրնար սեփհականել մենաշնորհն Միսիոնարաց պաշտպանութեան ի Թուրքիա։ Ամեն Տէրութիւն իրաւունք ունի իւր Միսիոնարները պաշտպանելու, և Ֆրանսայի ստացեալ իրաւունքները ճանչուած են միա՛յն Ս· Տեղեաց պաշտպանութեան համար։

ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍ ՓԱՐԻԶԻ

Յունիս 21ին, գաղթային ցուցահանդէսի մասնախումբը սոսկ գաղթային հանդէս մը տուաւ ի պատիւ Հանրապետութեան Նախագահին, Զինուորական Անկելանոցի հարթավայրին վրայ։ Գաղթային տեղացի զօրքեր շարուած էին գաղթային պալատան առջեւ։ Հօն էին Աննամեցի, Սենեկալցի, Թօնքինցի, Սաքալավ, և ուրիշ գոյնզգոյն և բազմատեսակ զօրքեր։ Այլ և այլ գաղթականութեանց վերաբերող բնիկներ շարուած կեցած էին պալատան մօտ երկու կողմերը։ Պ· Քառնօ շրջեցաւ զանազան գաղթային բաժիններն։ Յետոյ աննամական թատրոնը գնաց, ուր աննամեցի դերասանք արեւելեան ամենախորին խոնարհութեամբք ողջունեցին զինք։ Թօնքինի և Աննամի պալատան ցուցադրմունք յունիս 20ին աւարտած էին դեռ, և Պ· Քառնոյի այցելութեան առթիւ կատարեցաւ բացման հանդէսն։ Այս քառակուսի պալատան բակին մէջ Հանոյի մեծ Պուտտային արձան մը կայ։ Շատ գեղեցիկ հաւաքածոյք հօն ի ցոյց դրուած են։ Զէնքեր, քանդակեալ զանազան իրեր, տուներու օրինակներ, ճօնկայ կոչուած տեղական նաւերու օրինակներ, մշակական գործիք, արծաթեղէնք, ոսկերչական նիւթեր, յախճապակիք, արոյրէ նիւթեր, մարմարինք, երաժշտական գործիք, և ն․ Հողային բերքեր եւս ներկայացեալ են, մանաւանդ այնպիսի տունկեր և հունտեր որք տեղւոյն յատուկ են։

Ի պատիւ Նախագահին տրուած հացկերոյթ մը յետոյ, որ նմանապէս

—)(9)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ՕԳԴԱՎ ՖԷՕՅԷԷ

ԱՆԴԱՄ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻՈՅ

ԱՋՆՈՒԱԿԱՆ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Շառնի ագահ մը չէ, ընդհակառակն... Վարիէդէի Թատրոնին չեմ գիտեր ո՛ր օրիորդին վերջերս տուաւ քսանեհինգ հազար ֆրանքի երկու ձի, և իր կինն, երեք հազար ֆրանքի զոյգ մը ձիերէ կառքի մը մէջ նստած համեստութեամբ, ամէն օր կը հանդիպի նմա Անտառին մէջ այդ կառքով, որուն ուսկից տրուած ըլլալը գիտէ, ապահով եղիք։ Պ· տը Լաադէժ լուրջ մարդ մըն է, չափազանց լուրջ· կ'ուզէ նախարար ըլլալ··· քաղաքական տնտեսութեամբ կ'զբաղի· կինը բան մը չհասկնար այս ամէնէն· ամուսինը կ'արհամարհէ, երեսի վրայ կը թողու իր կինը, բայց կը գթայ անոր··· Պուլվարին վրայ հանդիպած բոլոր երիտասարդները կը զրկէ նմա· «Գացէք տեսէք կինս··· գացէք ընկերացէք կնոջս··· գացէք երաժշտութիւն ըրէք կնոջս հետ», և այլն։ Սա խեղճ Լիոնէլը հանդարտ ճաշակներ ունի· համեստ է, վախկոտ է, ինքզինքէն կը քաշուի··· կը վախնայ դերասանուհիներէն, կը վախնայ աշխարհի կիներէն եւ մինչեւ իսկ իր կնոջմէն··· բայց չվախնար սենեկապանուհիներէն··· իր մխիթարանքն է այս։—Ի՞նչ բարեկամս, կը կարծեմ թէ ամէնն այս է, եւ այս ամէնը շատ ապահովիչ է ձեզի համար։

—Կը ներէ՞ք, բնա՛ւ երբեք, ըսաւ Լիոնէլ՝ յակամայս խնդալով այս անողոք «Թըռուճի մասանց»ին վրայ։ Նախ, չեմ կրնար հաւատալ որ այդ պարոններուն կիներն ամէնքն ալ պարզապէս զոհեր ըլլան, բոլորովին անմեղ իրենց ամուսնոց սխալներէն··· Ասկից զատ, նոյն իսկ հաճութեամբ ընդունելով ձեր դրութիւնն՝ կը հարցնեմ ինքնին թէ ո՛ր մարդ զերծ է ձեր դասակարգերուն մէկէն··· որովհետեւ վերջապէս, եթէ մէկը չար մը և յիմար մը չէ, անպատճառ ձախաւել մըն է··· և ձախաւել ըլլալու ո՛րչափ եղանակներ կան։

—Հարիւր հազար եղանակ, բարեկամս, ըսաւ մարգիզուհին, և ադոնց մէջ մասնաւորապէս մին կայ որ է փիլիսոփայութիւն ընել և իրաց վասն էրը փնտռել պառաւ կնքամօր մը հետ, փոխանակ փայելելու իր մանկամարդ կնոջ հետ որ կ'ըղձայ այդ բանին։

Այս իմաստուն դիտողութեան վրայ, Պ· տը Ռիաս իր պարտականութեան վազեց, որ տակաւին դադրած չէր իր հաճոյքն ըլլալէ, եւ իր խօսեցեալոյն կապոյտ նայուածքին ներքեւ շուտով մոռցաւ այն ձախող խորհրդածութիւնները որք վայրկեան մը պաշարած էին զինքը։

Յաջորդ օրը, այսինքն ամուսնութեան օրը, բոլորովին անտանելի երեւցաւ Լիոնէլի։ Քիչ ժամանակ առաջ վեհերոտութեամբ խնդրած էր տիկին Ֆիծ-Ժէռալէ որ ամուսնութիւնը քաղաքային եւ կրօնական ըլլան, կա՛մ առաւօտեան ժամ վեցին, կամ կէս գիշերին, բոլորովին ընտանեկան շրջանակի մէջ· Տիկին Ֆիծ-Ժէռալ մերժած էր այդ առաջարկն իբր վայրենի արտակարգութիւն մը որ տեսակ մը գաղտ եւ ապօրինի հանգամանք կրնար տալ իր աղջկան ամուսնութեանը։ Հետեւաբար ամուսնութիւնը տեղի ունեցաւ միջօրէին, ի ձայն գիւղին զանգակներուն եւ հանրային խրախճանութեանց մէջտեղ։ Հարկ եղաւ հանդուրժել համբոյխին հետաքրքրութեան, երիվարաց եւ կառապանաց բազմերանգ գլխանշաններուն, սպասաւորաց նոր նշանագգեստներուն և բիրտ ուրախութեան, վերջապէս հարսնիքի մը փայլուն եւ միանգամայն գռեհիկ կարգուսարքին ողջոյն։

Կրօնական արարողութեան միջոցին, որ միայն հաճոյ եղաւ իրեն եւ յուզեց զինքը, Պ· տը Ռիաս իրողութիւն մը դիտեց որ կրնար քիչ շատ իրաւունք տալ իր կնքամօր սկզբունքներուն։ Ներկայից մէջ, այրերը մեծ մասամբ մտազբաղ, անտարբեր կամ թեթեւ իմն երգիծական դէմքեր ունէին· կանայք, ընդհակառակը կարի լուրջ, տեսակ մը կրքոտ ջերմեռանդութիւն ցոյց կուտային, եւ իրենց աթոռներուն վրայ հակած, միստիքական ամփոփմանց մէջ կը խորասուզուէին· ոմանք կուլային· ամէնքն ալ գոգցես անձկութեամբ կը յիշէին թէ իրենց կենաց մէջ ալ նմանօրինակ ժամ մը եղած էր, լի սրբութեամբ, վստահութեամբ, անսահման յոյսերով եւ անուշ երդումներով զորս ուզած էին պահել։

Նախ խորհած էին հանդէսն աւարտել նորապսակ ամոլին անմիջական մեկնմամբ ի Սկովտիա կամ յԻտալիա· բայց տիկին Ֆիծ-Ժէռալ պաղատած էր իր փեսային որ դեռ ժամանակ մը իր քով թողու իր աղջիկն, և Պ· տը Ռիաս, որ իբր ճշմարիտ բարիզցի շատ ախորժ չէր զգար ուղեւորութեանց համար, սիրայօժար հպատակած էր նորա թախանձանաց։

Պէտք է խոստովանիլ որ զղջաց այս բանին վրայ երբ, իր ամուսնութեան յաջորդ օրը, ստիպուեցաւ սրահն իջնել նախաճաշի պահուն ու երեւիլ տասներկուքի չափ ազգականաց եւ բարեկամաց որք վար դրուած էին դղեակին մէջ։ Այս արտասովոր պատահարաց մէջ, ամէնէն ներբամիտ անձինք իսկ իրօք շատ անհանգիստ են իրենց բռնելիք դրից մասին· նմանօրինակ պարագայի մէջ արդարեւ, ժպիտն անճարակ է, ծիծաղն անտեղի, զուարթութիւնը միամտական, վհատութիւնը ծաղրելի, յաղթական դէմքը՝ բիրտ։ Բնական դէմքը լաւագոյն պիտի ըլլար· բայց անհնարին է այդ։

Տիկին տը Ռիաս, ընդհակառակն, երեւցաւ այն ճշմարտապէս դժոխային ծանրութեամբ որ յայտարար նշանն է մէկ օրուան մանկամարդ կանանց։ Ըստ սովորականին թէյը մատոյց խաղաղաբար ժպտելով, պայծառ ճակատով եւ վճիտ աչերով։

Այդ առաւօտուն, ժիւլ կոմսուհին մեկնեցաւ դղեակէն· կառք մտնելէ յետոյ, իրեն քով կանչեց իր եղբօր թոռն, երկու անգամ ողջագուրեց զայն և իբր հրաժեշտ սա գեղեցիկ խրատը թողուց նմա·

—Յիշեցէք միշտ, խեղճ զաւակս, թէ կինը եղած է քաշելու համար, և այրն ալ՝ քաշուելու համար։

Ե

Իրենց փոխադարձ սիրոյն հմայութեան մէջ ի Ֆրէնի դղեակն անցուած երկու երեք շաբաթէն յետոյ, Պ· և տիկին տը Ռիաս հոկտեմբերի սկիզբն ի Բարիզ զետեղուեցան, Վանօ փողոցին պզտիկ ապարանքի մը մէջ որ Լիոնէլի կը վերաբերէր։ Տիկին Ֆիծ-Ժէռալ միեւնոյն ատեն դարձաւ իր Շօսէ-տ'Անդէն փողոցի յարկը։ Իր աղջիկէն քիչ մը հեռու էր։ Բայց ինք վարժուած էր իր թաղին, որ հանդարտ թաղ մըն էր, ինչպէս կը զուրցէր անվեհերութեամբ։ Ճշմարտութիւնն այն է որ Սէն-Ժէռմէն արուարձանն, իր բաղդատական մենաւորութեամբ, կը յիշեցնէր իրեն խաղաղութիւնն դաշտաց որոնցմէ կը սարսափէր։

Յաջորդ ձմրան փետրուարի առաջին օրերն էին, և մեղրալուսինը չէր դադրած իր ամէնէն անուշ պայծառութեամբ նշուլելէ երիտասարդ ամոլին երկնից մէջ, երբ առաւօտ մը տիկին տը Ռիաս գաղտնի նամակով մը իր քով կոչեց իր մայրը։ Տիկին Ֆիծ-Ժէռալ վազեց անմիջապէս Վանօ փողոցը գնաց· իր աղջկան հետ ծածուկ խորհրդակցութենէ մը յետոյ, Պ· տը Ռիասի քով գնաց, որ մատենադարանին մէջ կ'աշխատէր· տիկնոջ աչուըները թրջած էին, այլ դէմքը կը շողար պայծառափայլ։

—Բարեկամս, ըսաւ յուզեալ ձայնով մը, Մառի քիչ մը հիւանդ է այս առաւօտ, բայց ծանր բան մը չէ, ծանր բան մը չէ։ Մանկամարդ կնոջ մը համար շատ բնական վեհերոտութեամբ մը, չէ համարձակած ինք անձամբ զուրցել ձեզի··· Վերջապէս, բարեկամս, գացէք համբուրեցէք զինքը։

—Ինչպէ՞ս··· Իրա՞ւ, սիրելի տիկին, ըսաւ Լիոնէլ։

—Այո, բարեկամս, գացէք համբուրեցէք զինքը, ոյժ կ'առնու։

—Բայց, յարեց Պ· տը Ռիաս, արդեօք կը նեղուի՞··· կը ցաւի՞ այս բանին համար։

—Ինչո՞ւ համար կ'ուզէք որ ցաւի, բարեկամս։ Աշխարհիս ամէնէն լաւ առողջութիւնն ունի· բնաւ չցաւիր, բայց վերջապէս այս այնպիսի պարագայ մըն է որ միշտ քիչ մը կը զարմացնէ մանկամարդ կիներն, այնպէս չէ՞··· Ուստի գացէք համբուրեցէք զինքը։

Լիոնէլ փութաց երթալ կատարել այս հաճելի պարտականութիւնը, մինչդեռ տիկին Ֆիծ-Ժէռալ մատենադարանին մէջ կը պտըտէր յամրաքայլ, եւ մեղմիւ ինքզինքը կը հովահարէր թաշկինակովը, չորս բոլորն օդը խնկելով նուրբ բուրումներով։

Քանի մը վայրկեան յետոյ, ընտանեկան սեղանը նախաճաշելու համար կը գումարէր երեք կոչնականներ, երեքն ալ կատարելապէս երջանիկ։

(Շարունակելի)

[illegible] տուն զանազան քաղաքային և կրօնային արարողութեանց մէկ կրկնութիւնը կատարել տուին, ի վայելումն Հանրապետութեան Նախագահի։ Բանակներու կաքաւը, Թահիթիի հարսանիքն որ շատ սիրուն և շքեղ է, և Վիշապի Թոնքինեան Թափորը շատ հետաքրքրաշարժ էին։

ՍՊԱՌԱԶԻՆՈՒԹԻՒՆՔ ԱՒՍՏՐԻՈՅ

Պատուիրակութեանց ժողովոյն ներկայացեալ ելմտացոյցին համեմատ Աւստրիա վեց միլիոն ֆիորինի արտասովոր ծախք մը կ'ընէ բազմհարուածեան հրացանին շինութեան համար։ Թնդանօթաց վրայ պիտի աւելցնէ 14 հրետաններ, (ամեն մին վեցական կամ ութական թնդանօթք,) որով տարեկան 440,000 ֆիորինի միայն ծախք մը պէտք կը լինի, եւ աւելի քան երկու միլիոն ֆիորինի նախնական ծախք մը։ Վիեննայի և Փեշթայի կառավարական լրագիրք այս առթիւ կը կրկնեն թէ Աւստրիա-Հունգարիա եւս իւր սպառազինութիւնները փութոյ անդուլթեամբ յառաջ տանելու հարկին մէջ կը գտնուի։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Եկեղեցական վարժարանի խնամակալութիւնը նիստ ունեցաւ այս առաւօտ Ղալաթիոյ Խորհրդարանը, նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր։ Ներկայ էր նաեւ Արժ. Տ. Ներսէս Վ. Տէր-Բարթուղիմէոսեան՝ փոխանորդ Արմաշու։

Խնամակալութիւնը տեղեկութիւններ ստացաւ Արմաշու վանուց մատակարարութեան վրայ, որոշեց տեսնել նոյն վանուց տումարները, և մինչեւ որ ինքն ստանձնէ մատակարարութիւնը՝ յանձնարարեց Արժ. Ներսէս վարդապետի շարունակել իւր պաշտօնը։

Ինչպէս ծանուցեր էինք, Դարդանէլի ազգային քարոզիչ Արժ. Գաբրիէլ վարդապետ Ճէվահիրճեան եւ տեղւոյն Թաղ. Խորհրդոյ ատենապետ Մեծ. Պօղոս էֆ. Յակոբեան Պատրիարքարանէ տրուած ժապաւինեալ տետրակով մը կը շրջին մայրաքաղաքիս մէջ՝ Դարդանէլի եկեղեցւոյն շինութեան ի նպաստ հանգանակութեան համար։ Ըստ նորագոյն տեղեկութեանց, այս շինութեան համար եղած ծախքն է իբր 900 ոսկի, որոյ 600ը տեղացիք հայթայթած լինելով, մնացեալ 300 ոսկին կը յուսան հանգանակել Կ. Պոլսոյ և Եգիպտոսի ազգայիններէ։ Արժ. Հայրն և Պօղոս էֆէնդի ժամանակ մը ետքը մայրաքաղաքէս կը մեկնին յԵգիպտոս։

Արժ. Յովսէփ վարդապետ Սարաճեան այսօր կ'ուղեւորի յԱմերիկա, ի հոգեւոր մխիթարութիւն տեղւոյն հայ գաղթականաց։

Այս երկուշաբթի օր Բերայի Ս. Երրորդութեան եկեղեցւոյ մէջ հայկական արարողութեամբ կատարուեցաւ հանգուցեալ Վարդան էֆ. Սարաֆեանի դուստր Օր. Վերգինէ Սարաֆեանի ամուսնութիւնն ընդ հոլանտացի Տօքթէօր Պարոն Ս. Գոմանս տը Բայթերի։

Հանդիսին կը նախագահէր Գերապատիւ Գարեգին Եպիսկոպոս Սրուանձտեանց. ներկայ էին բազմաթիւ ազգականք ու բարեկամք։

Տէր Գէորգ Արծրունի և իւր ընտանիք կը փութան հրապարակաւ մատուցանել իրենց խորին շնորհակալութիւններն այն Սրբազան Հօրց և ամեն անոնց որք հաճեցան իրենց ներկայութեամբն պատուել ՕՐԻՈՐԴ ՆՈՅԵՄԻ ԱՐԾՐՈՒՆԻի յուղարկաւորութեան հանդէսն և ցաւակցութիւն ու համակրանք արտայայտել։

Գատըգիւղի Արամեան երկսեռ վարժարանին տարեկան բերանացի քննութիւնք պիտի սկսին ներկայ ամսոյս 19 ին և վերջանան յուլիս 8 ին։

Կէս օրէ յառաջ քննութիւնք պիտի կատարուին աղջկանց կողմն և սկսին ժամը 1^1_2 ին, իսկ կէս օրէ վերջ՝ մանչերու կողմն և վերջանան ժամը $10\frac{1}{2}$ ին։ Միջօրէին 1^1_2 ժամ դադար պիտի տրուի. ձեռագործք, գեղագրութիւնք և գծագրութիւնք միշտ ի տես են։

Կը խնդրուի Պատ. դասատուներէ և կրթասէր ծնողքներէ, ներկայ ազդս իբր հրաւիրագիր նկատելով, հաճին ներկայ լինիլ քննութեանց՝ ի քաջալերութիւն ուսանողաց վարժարանիս։

Ի դիմաց Հոգ. Արամ. երկ. վրժ. Գատըգիւղի

Տնօրէն

Մ. Գ. ՇԱԼԵԱՆ

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՔ ԵՒ ՊԱՇՏՕՆԱՆՇԱՆՔ

[illegible] Մուրեթիքի կառավարիչ անուանեցաւ։

Բաղէշի գեր-կառավարիչ Արիֆ էֆէնդի նոյն պաշտօնով փոխադրեցաւ ի Մօսուլ, Բաղէշի նահանգին մէջ։

Հինձքի գեր-կառավարիչ Սըրրի էֆէնդի Բաղէշի գեր-կառավարիչ անուանեցաւ։

Այթ փազարի քաղաքային պաշտօնեայ Րաշիտ էֆէնդի Թաղապետական տասներորդ շրջանակին տնօրէն անուանեցաւ։

Ա. կարգի Շեֆգաթի պատուանշան տրուեցաւ Պրուսայի կուսակալ Հագգը փաշայի տիկնոջ. և Բ. կարգի Շեֆգաթ՝ սպայակոյտի Ֆերիգ Րիզա փաշայի տիկնոջ։

Բ. կարգի Մէճիտիյէ՝ Հայտար փաշայի հիւանդանոցին բժշկապետ Լիվա Մէհմէտ փաշային։

Ի Քիմպըրլի, (Բարեյուսոյ հրուանդան,) մահմետական ազգաց համար վարժարան մը բացուած լինելով, Դ. կարգի Մէճիտիյէ նոյն վարժարանին տնօրէն Մոլլա Աթաուլլահ էֆէնդիի։

Բ. կարգի Մէճիտիյէ՝ Տօքթէօր Սարըքի, և Դ. կարգի Մէճիտիյէ կայս. Բժշկական վարժարանի մանկաբարձութեան ճիւղին դասախօս Տքթ. Մուսթաֆա Միւնիֆ էֆէնդիին և Կիւլհանէի հիւանդանոյին վիրաբոյժ Տքթ. Շաքիր էֆէնդիին։ Նաեւ Դ. կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Տքթ. Ատամիտէս էֆէնդիին։

Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ

Մայրաքաղաքիս պարսկական դեսպան Վսեմ. Մոհսին Խան երէկ Կայս. Պալատ գնաց ընկերակցութեամբ Պարսկաստանի ներքին գործոց նախարար Վսեմ. Էմին-իւտ-Տէօվլէի, զոր Ն. Կ. Վեհափառութեան ներկայացնելու պատիւն ունեցաւ։ Վեհ. Սուլթանն երեկոյին հացկերոյթ մը տուաւ ի պատիւ պարսիկ նախարարին։ Ներկայ էին նաեւ բարձր. Մեծ-Եպարքոսն, արտաքին գործոց նախարարն և այլ բարձրաստիճան անձնաւորութիւնք։

ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

Ելմտական նախարար Վսեմ. Յակոբ փաշա երէկ այցելեց ելեկտրական գործեաց արքունի գործարանը, զոր վերջերս հաստատած է ծովային նախարարութիւնն։ Այս գործարանի մէջ կը շինուին ելեկտրական լոյսի վերաբերեալ ամեն տեսակ լամպարներ և գործիքներ եւրոպեան կատարելութեամբ։ Թէև ցերեկ էր, բայց Ն. վսեմութեան ցոյց տալու համար ձեռք բերուած արդիւնքները, գործարանին ամեն լուսատու գործիքները վառեցան, և Վսեմ. նախարարն այնչափ գոհ մնաց որ ի հաշիւ Կայսերական Անձնական Գանձուն շատ մը ելեկտրական լամպարներ և մեքենայներ յանձնարարեց, և բանիւ և արդեամբ քաջալերեց գործարանին տնօրէններն և վարպետներն։

Ելեկտրական գործարանէն ելնելով, Վսեմ. Յակոբ փաշա այցելեց Էյնօղլու մարտանաւն, որ Ճափոնի ջուրերն երթալու համար կը պատրաստուի։ Ն. Վսեմութիւն սքանչացմամբ դիտեց այս գեղեցիկ շոգենաւուն ներքին յարդարմունքն և մանաւանդ ելեկտրական լուսոյ ընտիր գործեաց առատութիւնն, որոց ամենքն ալ յիշեալ գործարանին մէջ շինուած են։

ՄԻԼԱՆ ԹԱԳԱՒՈՐ

Ռուսական դեսպան Պ. Նէլիտով և Յունաց Պատրիարք Ամեն. Տ. Դիոնէսիոս նախընթաց օր Թարապիա գնացին և այցելութիւն տուին Միլան թագաւորին։

Ն. Վեհափառութիւն, ընկերակցութեամբ Ահմէտ փաշայի, երէկ Պոլսոյ կողմն անցնելով, այցելեց արքունի գինարանը Թօփգափուի պալատան մէջ, և յետոյ Մեծ Շուկայն ելնելով, Իսքէնտէրի և Եանիի վաճառատանց հնութիւններն աչքէ անցուց, և երեկոյին Բերա վերադարձաւ, ուր ներկայ գտնուեցաւ Թաղապետական Պարտէզին մէջ Բլէք Մօրիի ներկայացման։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Աւստրիական դեսպան Պ. Քալիչէ երէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ արտաքին գործոց նախարարին և խորհրդական Տատեան Յարութիւն փաշայի հետ։

Ելմտական նախարարն երէկ Բ. Դուռն երթալով, տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

ՎՍԵՄ. ՍԱՐԳԻՍ ՊԷՅ ՊԱԼԵԱՆ

Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է Իմթիազի արծաթ շքադրամը շնորհել կայսերական պալատան ճարտարապետ Վսեմ. Սարգիս պէյ Պալեանի։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆ

Միացեալ Նահանգաց նոր դեսպան Պ. Սոլոմոն Հիրշ վաղը միջօրէէն յետոյ ժամ 2ին (Ը. Ե.) պիտի ընդունի մայրաքաղաքիս ամերիկեան գաղթականութիւնը։

ՕՐԻԱՆԴ-ԷՔՍՊՐԷՍԻ ԱՐԿԱԾԸ

Ինչպէս երէկ ծանուցինք, Արեւելեան ճեպընթաց կառախումբը, յունիս 20ին Էբէրնէյի կայարանին մէջ ժամ երեքուկէսին ընդհարեր է թիւ 32 կառախմբին վերջին կառքերուն, որոց մէջ բարեբաղդաբար ոչ մէկ ուղեւոր կը գտնուէր։ Հինգ կառքեր խորտակուեր են. ճեպընթաց կառախմբէն երեք ուղեւորներ և գծին պաշտօնեաներէն մին վիրաւորուեր են։ Ասոնց մէջ կը գտնուին աւստրիական երկաթուղեաց տնօրէնն և Պ. տը Սավալան։

Արեւելեան ճեպընթաց կառախումբն ս և է վնաս չէ կրեր, և ժամ 5.50ին Բարիզ հասեր է, տասն վայրկենի յապաղմամբ։

ՂԱՐԱՏԱՂԻ ԳԱՂԹԱԿԱՆՔ

Նախջիւքի (Ղարատաղ) իսլամ գաղթականք որք այժմ հաստատուած են Քոսովայի նահանգին մէջ և մեծ մասամբ ի Շքոտրա, Բ. Դրան միջամտութիւնը խնդրած էին գանձելու համար փոխարժէքն այն կալուածոց՝ զորս ստիպուած էին թողուլ Թուրքիա գաղթելու համար։

Այս նպատակաւ Չէթինեէի օսմանեան դեսպանատան եղած զեկուցներուն վրայ, խառն մասնախումբ մը կազմուած է որ պաշտօն ունի երթալ որոշել սոյն կալուածոց արժէքն, որոց գումարը պիտի վճարուի շահակիցներուն։ Կայսերական կառավարութիւնն իր կողմէ պատուիրակ կարգած է Վիլչեդրինի և Գալաշինի կառավարիչներն, Շէրիֆ էֆէնդի և Հաֆըզ Մէհմէտ էֆէնդի, որք արդէն Նախջիւք մեկնած են, ընկերակցութեամբ ի Քոսովա հաստատեալ գաղթականաց ներկայացուցիչներուն։ Նոյնպէս հրաման տրուած է Շքոտրայի գաղթականաց որ ղրկեն իրենց պատուիրակները։

Ի ԳՕՆԵԱ

Գօնեայէ կը ծանուցուի թէ տեղւոյն կուսակալը ձեռնարկած է մի նոր բանտի շինութեան, որուն համար արտօնութիւն խնդրած էր կեդրոնէն, և նմանապէս յառաջ կը տանի կառավարական ապարանքի մը շինութիւնն, որ ասկէ յառաջ ձեռնարկուած բայց կիսատ թողուած էր։

ՏԻՊԱՐ ԱԳԱՐԱԿ

Սելանիկէ կը ծանուցուի թէ հոն երկրագործական վարժարանի և տիպար ագարակի մը շինութիւնք փութով յառաջ կը տարուին, և ի մօտոյ պիտի աւարտին։ Ագարակին մէջ ցանուած են շատ մը տեսակ արմտեղինաց և ընդեղինաց լաւագոյն սերմեր, և գրեթէ ամեն տեսակ պտղաբեր ծառեր կը տնկուին հետզհետէ։

ԿԱՐՄՐԱԽՏ

Թէրք. Հէլէէ-Ե կը ծանուցանէ իւր այս առուր թուով թէ յԷմիրկէն ծագած կարմրախտէն (Ֆէնէ) նախընթաց օրն երկու տղայք մեռած են, և հետեւաբար անմիջապէս առողջապահական միջոցներ ձեռք առնուած են։

ՎԱՐԺԱՐԱՆ ՀԱՄՐԱՑ

Կայս. կառավարութիւնն որոշած է համրաց համար վարժարան մը բանալ մայրաքաղաքիս մէջ։

ԻԶՄԻՐԻ ՆԱՀԱՆԳԻՆ ԱՅԳԻՆԵՐԸ

Լսելով թէ Իզմիրի մօտ Նիֆի գաւառակին այգիներուն մէջ որթալուճ (ֆիլօքսերա) ծագեր է, Իզմիրի երկրագործական քննիչը ղրկուեցաւ տեղւոյն վրայ քննութեան համար, և իւր տեղեկագրոյն համեմատ, որթալուճ չէ երեւցածն, այլ ԽԷՆԱՇ, որ յառաջ եկած է անձրեւաց առատութեան պատճառաւ այգիներուն մէջ ծծումբի կիրառութեան դժուարութենէն։ Այս մասնակի չարիքը դարմանելու համար պէտք եղած միջոցներն ի գործ կը դրուին։

ԱՐՔՈՒՆԻ ՆԱՒԱՐԱՆ

Աէրէէ արքունի շոգենաւը, Մախսուսէի Անատօլու շոգենաւն և Մեհտ Սէլիմ զրահաւորը նորոգուելով, նաւարանէն դուրս ելան։ Մաքրուելու համար նաւարանը մտան Աւոնը Շէվքէթ զրահաւորն և Սուլթան արքունի շոգենաւն, որոց պիտի հետեւի Նէճմ Շէվքէթ զրահաւորը։ Մախսուսէի Պահրը Ճէտիտ շոգենաւն ալ պիտի նորոգուի։

ՈՂՈՂՄՈՒՆՔ Ի ԿՐԵՏԷ

Կրետէէ կը գրեն թէ յունիս 7 ին ի Կրետէ յորդահոսան անձրեւք տեղալով, յանկարծ ողողեր են բոլոր քաղաքը։ Գետերն յորդեր են եւ քշեր տարեր են կամուրջներ, տուներ եւ ինչ որ կը գտնուէր իրենց ճամբուն վրայ։ Զորս կողմէ հետզհետէ տխուր լուրեր կը հասնին։ Կորուստք կարի յոյժ մեծ են։ Ամբողջ հօտեր կորսուած են եւ պարտէզներ ու բանջարանոցներ ոչնչացած։

Վնասք կը հաշուուին քանի մը միլիոն ոսկի։ Միխայն Բէտիասի գիւղախմբին մէջ, վնասը կը հաշուուի քսան հազար ոսկի։ Աննոյայի մէջ միայն, հազարաւոր այծեր ու ոչխարներ կորսուած են։

ՈՂՈՂՄՈՒՆՔ Ի ԶՄՇԿԱԾԱԳ

Զմշկածագի Հաթուքի գիւղէն ահռելի լուրեր կուգան։ Մայիս ամսոյն մէջ կիւրակի օր մը 30-40 տրամի ծանրութեամբ կարկուտ և յորդ անձրեւ իջնելով, ողողմունք տեղի ունեցած են, և գիւղին և շրջակայից բոլոր հունձքերը փճանալէն զատ, շատ անասունք կորած և շէնքեր փլած են։ Գիւղին քարաշէն կամուրջն և երկու ջրաղացքները խորտակուած են։ Բարեբախտաբար անձի կորուստ չկայ։ Տեղական ժողովուրդն, յետին թշուառութեան մատնեալ, կառավարական գթութեան դիմած են, հանրագրով մը իրենց տխուր վիճակը ներկայացնելով ներքին գործոց նախարարութեան ուշադրութեան։

Երեկի ռուսական շոգենաւով մայրաքաղաքէս Իզմիր ուղեւորեցաւ տեղւոյն անգլ. հիւպատոսն որ Կ. Պոլիս կը գտնուէր, և Մարսիլիա ուղեւորեցաւ Բ. Դրան իրաւագիտական խորհրդականաց օգնական Յովհաննէս էֆէնդի։

—Սկիւտար Էլ-Տէյիրմէնին բնակեալ Գարաճիսարցի Ասիմ այն Ալի անուն անձը կիրակի գիշեր ժամ 3ին ի Գուզ Տիլի կ'երթար՝ կրնակն ունենալով երկու պարկեր։ Եօրղանճը Հաճի Րասիմ էֆ. կասկածելով այս մարդուն վրայ, պահականոցն իմաց կուտայ, և Ասիմ ձերբակալուելով, կ'ապացուցուի թէ փախուցած պարկերը գողօն կը պարունակէին։ Այս մարդ, Պարսիկի մը հետ, այդ նիւթերը գողցած էր հանգստեան Թոշակի սնտուկին քարտուղար Հաշիմ էֆ.ի տունէն։

—Ռուս դեր-հազարապետ Խաչիկ Նիկողոսով նախընթաց օր մայրաքաղաքս եկաւ Սեւաստաբոլի թղթաբերով։

—Օսմ. Կայս. Պանքայի Թարգման Փանձիրլի էֆէնդի երկուշաբթի օր Փարիզ ուղեւորեցաւ։

—Եգիպտոսի մաքսային վարչութեան երկրորդ տնօրէն Պ. Շմիտ արձակուրդով մայրաքաղաքս եկաւ։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Բարիզ, 24 յունիս

Երէկ Պուլանժէական նոր միջադէպներ տեղի ունեցան ի Պեզիէ, ուրոյ վրայ Պ. Տէռուլէտ ձերբակալուեցաւ, յետոյ արձակուեցաւ։

(Մասնաւոր հեռագիրք)

Փեթերսպուրկ, 23 յունիս.

Յունաստանի թագաւորն ու գահաժառանգն աստի մեկնեցան Փոփենհակ երթալու համար։ Կայսրն ու Կայսրուհին ուղեկցեցան նոցա մինչեւ երկաթուղւոյ կայարանն։ Յունաստանի թագուհին եւս Փոփենհակ պիտի երթայ։

Վիեննա, 23 յունիս

Կէս-պաշտօնական Ֆրէմտէնպլաթ կը հաստատէ սպառազինութեանց պէտքը. կը ցուցնէ թէ խաղաղութեան թշնամիք բազմաթիւ են, և թէ քաղաքական արդի կացութիւնն այնչափ ապահովիչ և քաջալերական չէ, եւ կ'եզրակացնէ թէ Աւստրիա իւր շահերն և թէ իւր դաշնակցաց շահերը պաշտպանելու համար կրօվի ընթացք մը պարտի բռնել և իւր զօրութիւն աւելցնել։

Վիեննա, 24 յունիս

Ընդհանուր հրամանատար իշխան Վինտիշկրէձ Պատուիրակութեանց յառաջեւ յոյս յայտնեց խաղաղութեան պահպանման։ Հունգարական Պատուիրակութեան նախագահ կոմս Զիչի հաստատեց Աւստրիոյ-Հունգարիոյ զինուորական ոյժերն աւելցնելու պէտքը։

Պելկրատ, 23 յունիս

Հարցաքննութիւնք երեւան հանած լինելով թէ ռուս հրապարակագիր Պ. Սարայով գրգռիչ հրատարակութեան մը մէջ մաս ունի, ներքին գործոց նախարարն անոր Սերպիայէն արտաքսումն հրամայեց։

Պերլին, 24 յունիս

Յունաստանի թագաւորն ու գահաժառանգն և Ռուսիոյ գահաժառանգն աստ հասան։ Երկոքին գահաժառանգք Շթութկարթ գացին, իսկ Եորկիոս թագաւոր աստ կը մնայ մինչեւ երեքշաբթի։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 14 յունիս

Դահեկան

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ	»	(Պանքայի)	110 1/4
3 »	»	» (վճռ.կնք.)	109 7/8
3 »	Բարիզի	» (պանքայի)	22 85
»	»	» (վճռ.կնք.)	22 92 1/2

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. Ս. Սէրի		17 32
Պօրսային գոցուելէն վերջը	»	17 32
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	17 30
Կէս օրին	»	18 26

ԻՍԹԻԳՐԱԶԸ ՏԱՒԻԼԻ

Երէկ երեկոյ	44 32
Այս առաւօտ	44 25
Կէս օր	44 20

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Փոխառութիւն	A. Սէրի	27 30
»	B. »	16 30
»	C. »	17 30

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ ժէնէրալ	Անգլ. Լր.		4 24
Քրէտի ժէնէրալ	Օսմ.	»	9 15
Պանք տը Գօնս	»	»	7 15
Սօս. Շիւմէ է վալէօր	»	»	4 35
Թրամուէյ	»	»	467 1/2
Րումէլի երկաթուղի		Ֆր.	61 50
Օպլիկասիօն տը Բրիօրիթէ		»	— —
Բաժնեթուղթ Լավրիօնի		»	104

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	ՂՐՇ	..	100
20 Ֆրանքնոց	»	...	87 39
Անգլիական ոսկի	»	...	110 20
Իմբերիալ	»	...	90 25
Քրիմից	»	...	51 5
Րուպլի թղթադրամ	»	...	8
» արծաթ	»	...	77 25
Մէճ. արծաթ. (տարբ.)	»	...	108 27
Վէզնոց	»	...	104
Հինգնոց	»	...	104
Մեթալիք	»	...	102
Թասֆիյէ	»	...	8 30

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 25 Յունիս ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ			98 3/16
Օսմ. »		Սէրի Դ. բացուեցաւ	16 1/4
»	»	» գոցուեցաւ	16 1/8
»	»	» Ա.	27 3/4
»	»	» Բ.	16 1/2
»	»	» Գ.	16
Օթօման 1871			91
Փոխառութիւն 1877			99 1/4
Պանք Օթօման			11
Ռուսական փոխառ. 1873			100
Եգիպտական միացեալ (Իւնիֆիէյէ			89 5/8
» առանձ. բրիվիլէժիէ			103 3/4(*)
Տայրա Սանիէ			84
Տօմանիալ փոխառ. Րօչիլտ			102
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ			25 386

Վիեննա, 25 Յունիս, ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	119 85
Օսմանեան երկաթուղի	32
» Լէժիի բաժնեթուղթք	108

Բարիզ, 24 Յունիս, ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Րանթ 4 1/2 %			104 40
»	» 3 %		84 70
Օսմանեան քօնսօլիտէ		Սէրի Դ. բացուեցաւ	16 25
»	»	» գոցուեցաւ	16 27 1/2
»	»	» Բ.	16 25
»	»	» Գ.	16 20
Օսմանեան երկաթուղի			61 25
» Լէժիի բաժնեթուղթք			— —
Պանք Օթօման			527 50
Գրէտի Լիօնէ			668 75
» Ֆօնսիէ			1312 50
Գօնդուառ տ'էսգօնթ			112 50
Սուէզի ջրանցք			2352 50
Ռուսական 5 % 1877 ի			— —
Իտալական Րանթ			96 77 1/2
Սպանիական (արտաքին)			75 3/4
Եգիպտական միացեալ			452 52
Բրիօրիթէ Թիւրք			451 25
Հելլենական 5 %			472 50
Չէք Լոնտրայի վրայ			25 18

Le journal AREVELK est mis gratuitement à la disposition des visiteurs de l'Exposition Universelle de 1889 à Paris, au bureau de Renseignements Commerciaux, à la Section des Colonies françaises, Esplanade des Invalides.

ՀՌԻՓՍԻՄԵԱՆՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Հռիփսիմեանց վարժարանի տարեկան հարցաքննութիւնք աւարտեցան երէկ։

Հարցաքննութի՞ւնք միայն։ Ոչ՛, այդ բառը միայնակ կարող չէ բացատրելու դպրոցական այդ հանդիսին բոլոր հանգամանքը։ Գրական խնջոյք պէտք է ըսել առաւելապէս։ Հարցաքննութեան օրեր, Հռիփսիմեանց վարժարանի սրահն հանդիսարան մըն է գրագիտաց ու գրասիրուհեաց, գրասիրաց ու գրագիտուհեաց, և քառորդ դար մըն է որ անդ կ'ուրուագրուի նմուշն այն բարիզեան սրահներուն զորս չենք կրցած օգընտելացնել աստ ի Պոլիս։ Մեր ամէն վարժարանաց մէջ, ամավերջի օրերն, երբ քննչաց հրաւիրագրեր կը պատրաստուին, ցանկին գլուխն ատուարագոյն բաժինն ուսուցիչներուն է, յետոյ թաղին երեւելիներուն, յետոյ ծնողաց և... հուսկ ուրեմն քիչ մըն ալ գրագիտաց։ Օրթագիւղ վեր ի վայր շրջած է այս սովորութիւնը։ Իրենց ցանկին մէջ առաջին տեղը գրուած են ու կը գրուին միշտ գրագէտներն, յետոյ միւսները կուգան խառնամառն, քիչ մը նուազ քանակութեամբ իբրեւ աղանդերներն բազմախորտիկ սեղանի մը։

Վարժարանին սրահին մէջտեղը, սեւ զանի մը վրայ կարմիր կողքով տետրակ մը կայ, զոր Օրթագեղցիք կրնան անուանել իրենց գիւղին ՌՍԿԵՄԱՏԵԱՆԸ, աւանդապահն այն սքանչացման զոր միմեանց յաջորդող սերունդներն ունեցած են Օրթագիւղի Հռիփսիմեանց վարժարանին համար։ Առաջին վկայութիւնը 1864 յուլիս 12 թուականը կը կրէ, դպրոցի հաստատութենէն երեք տարի յետոյ։ Տետրակին ամէն մէկ էջին մէջ, գերեզմանաց ծաղիկներու հոտը կ'առնես գոցես։ Կեանքերու պատմութիւն մը, յուսածինաղ և տխրաբոյր միանգամայն, նորածիլ սերընդեան հանդէպ հին սերունդն որ իւր զմայլանաց հարկը կը վճարէ ու կ'անցնի կ'երթայ, մին դէպ այն աշխարհն ուսկից ոչ ոք կը վերադառնայ, հոս սառնամանիք, անդին նժդեհութիւն, և ասոնցմէ աւելի ծանր բան մը,—մոռացութի՛ւն։ Եւ ինչ որ է կեանքն, իբր բովանդակ ճշդութեամբ. կոտորածներուն մէջէն կը բարձրանան հասստատման կաղնիք՝ ուռճացած զարգացած։

Առաջին վկայութիւնը Օտեանի գրչովն է. Թուղթը դեղնած, մելանը մաշած, և այդ աշխարհաբարն ալ այժմ դեղնած ու մաշած.

«Օրթագիւղի Սրբոց Հռիփսիմեանց աղջկանց վարժարանին տարեկան հարցաքննութեանը ներկայ գտնուելով, ուշի ուշով քննեցինք ամէն կարգի աշակերտները եւ խղճով կը վկայենք իրենց ըրած յառաջդիմութեանը։ Այս քննութեան մեզի ըրած տպաւորութիւնը անանկ է որ չ'ենք կրնար մեկնիլ առանց երախտագիտութեան և զարմացման իրաւացի հարկ մը վճարելու Խնամակալ Տիկնայց եւ կոչել սոյն վարժարանս նախանձելի օրինակ մը ազգային դպրոցաց։

Օրթագիւղ, 12 յուլիս 1864։»

Եւ Օտեանի հետ մէկտեղ ստորագրած են Մկրտիչ վարդապետ Խրիմեան, Մկրտիչ Պէշիկթաշլեան, Միք. Փորթուգալ, Մանուէլ Եսայեան, Պօղոս Շիշմանեան, Յովհաննէս Եսայեան, Յովակիմ Նէվրուզեան, Ռ. Երկանեան, Յ. Սարկաւեան, Անտոն Էֆէեան, Յ. Ղազար Ս. Հովուեանց, Պ. Յովսէփեան եւ Յովհաննէս Սագըզլեան, որ այդ սերունդին միակ ներկայացուցիչը կ'ըլլար այս կիրակի օր Հռիփսիմեանց վարժարանի հարցաքննութեան հանդիսին, եւ, խորապէս զգածեալ, կը գրէր.

«Երջանիկ կը համարիմ զիս որ կրնամ այսօր եւս վկայել թէ Միջագիւղի օրիորդաց վարժարանն շարունակած է ունենալ այն գեղեցիկ արդիւնքն որոնց վկայած էի ասկէց քսանուհինգ տարի առաջ։ Այսօրուան Խնամակալու տիկնայք արժանի յաջորդք եղած են վարժարանիս հիմնադիր բազմարդիւն տիկնանց, ինչպէս այսօրվան աշակերտք՝ իրենց նախնի դըպրոցակցաց։ Ուստի կը կրկնեմ սիրով իմ շնորհաւորութիւնքս, խորին ցաւ մը միայն զգալով որ չը տրուեցաւ ինձ զանոնք միւս անգամ բացատրել այն ազնիւ բարեկամաց հետ միատեղ որոնց կորուստը կ'ողբամք ազգովին և որոց ոգիք, հաւաստի եմ, դարձեալ այն եռանդեամբ կը մասնակցին իմ շնորհաւորութեանցս....։

11 յունիս 1889։»

Այդ գրքին մէջ հետզհետէ դեռ ուրիշ ի՛նչ անուններ. Պէտան պէյ, Օրթագիւղի այն ժամանակի Ոսկեղինիկ երիտասարդութենէն Ստեփան Պէկեան և... Ռուբէն Պուլկուրեան, այժմու քաջասորդ ռեսփոլանն. յետոյ Աւետիս Պէրպէրեանի դողդոջուն գիրը, Յովսէփ Շիշմանեան, Մկրտիչ Ճանըմեան, որ իր գրագիտական ժամերն ալ ունեցած է, Տիգրան Եուսուֆեան (1867), Մատաթիա Գարագաշ, Ներսէս եպիսկոպոս քարոզիչ Խասգիւղի և օր մը, 16 տարի վերջ, պարզ Ներսէս, Օրթագիւղի մենակեաց։ Ա. Բէրթէվ, Ղուկաս Պալդազարեան՝ խեղճ Աքշամըի խմբագիրը, Իւթիւճեան՝ խմբագիր, և՝ տարիներ յետոյ դարձեալ Իւթիւճեան՝ կըրթական տեսուչ. Գէորգ քահ. Խասգիւղի, այն ատեն երիտասարդ, 81 տարեկան Խորէն արքեպիսկոպոս, յար անփոփոխ. Գաբրիէլ Գրասէրեան, որ կ'ստորագրէ ճառ-վկայութիւններ. և Աղաբէգեան Մարկոս, և քոյրն Սրբուհի Երիցեան, և Շաշեան Պօղոս, և հէգ Խորասանճեան Յովհաննէս, ու Իփէքճեան ու Կոստանդեան, Յարոյ ու Զիլինկիրեան, Օրմանեան ու Արուլեան, Վահրամ եպիսկ. Մանկունի, Թէրզեան, Քալանթարեանց եւ Զուղայեցի, Պէրպէրեան, Գուրգէն, Ալեւելն. վարդապետներ, Արժանապատիւներ ու Վերապատուելիներ, որոց մէջ Հայր Կոմիտաս Իսկէնտէրեան կամ լաւ եւս ճանչցուած Բատրէ Գօզմի. և քսանուհինգ տարուան մէջ բանաստեղծական շէշտը կուտայ միայն Հ. Դաւիթ վարդապետ Նազարէթեան, որ Պոլսոյ մէջ Մխիթարեանց գրականութեան միակ ներկայացուցիչը կը համարուի, և որ վեց տող ոտանաւոր գրած է անդ, հոգւով ու զգացմամբ լեցուն։

Այլ փակենք պատմութիւնը։ Գանք իրականութեան որ կիւրակի օր Հռիփսիմեանց վարժարանի սրահին մէջ այնչափ հաճելի պատկեր մը կը ներկայացնէր մեր աչաց։ Այժմու խնամակալութիւնը կը կազմեն Օրիորդ Բերուզ Ճանըմեան, ատենապետ, Տիկին Մաքրուհի Զալեան, տեսչուհի, Տիկին Հեղինէ Եսայեան, Տիկին Լուսիկ Շիշմանեան և Տիկին Աննիկ Վասիլեան, որոց հոգածութեան և իմաստուն վարչութեան յայտնի ապացոյցներ ճոխապէս ի հանդէս դրուած էին կիւրակի օր։ Յառաջադէմ ուսմանց մէջ, բարեկիրթ ի վարս, աշխոյժ և մտացի, վարժարանին սանուհիները կը շարունակեն այն ոսկեայ շղթայն որ վարժարանին սկիզբէն ի վեր ձգուած է և որուն առաջին օղակներն հաստատած են վարժարանին խնամակալութեան նախամայրերն, Տիկնայք Նազլը Վահանեան ու Եղիսաբեթ Եուսուֆեան, որոց պատկերները կը զարդարեն սրահին սակառը։

Խնամակալութեան անձնուիրութեան օրինակը փոխանցական եղած է. վարժարանին նախկին աշակերտուհիները պարտք համարած են յաճախ գալ քիչ մը վարժարանին հատուցանել այն լոյսը զոր ստացած են անտի։

Նախակրթարանէն ուսումնարան ելած են այս տարի օրիորդք Ատէլ Մալեզեան, Մարիամ Երամեան, Նոյեմի Ոսկերչեան եւ Վասիլիկ Եուվանեան, որք ուսումնարանի երկու տարւոյ շրջանը լրացնելէ յետոյ պիտի ստանան իրենց վկայականները։

Հարցաքննութեանց և արտասանութեանց մէջ նշանակելի են Օրիորդք Օլկա Ֆրէնկեան, Քաթինա Մուրատեան, Էլիզա Թահթաճեան, և երկու փոքրիկ հրեշտակներ, Մալէզեան երկու քոյրերը, Վիրժինի և Ֆորթիւնէ, կուսագեղ ու երանեակ երկու պզտիկ էակներ որք մէկ մէկ պատասխանութիւն ըրին վեց այնչափ զգացմամբ ու այնչափ շնորհով որ ծափահարութիւններն ինքնին թռան ամէն ձեռքերէ. Թութակի պէս սովրուած հատուածներ չէին իրենց արտասանութիւն-

ներն, այլ կ'զգայիր որ հանճարեղ առաջնորդ մը իրենց հաղորդած էր մաս մը իր քնքոյշ փափկիկ զգացումներէն ու գերազանց շնորհէն: —Չմոռնանք յիշել նաև երկու սիրուն պզտիկներ, Զարուհի Շիշմանեան և Աղաւնի Թօսունեան:

Կրօնի ուսումն աւանդուած է վարժարանին նախկին շրջանաւարտներէն և այժմու ներքին դաստիարակ Տիկին Ագապի Սարաֆեանէ, որ երկար տարիներ պաշտօն վարած է յԱտանա և որ դասերն ընդհանուր գոհունակութիւն պատճառած են բոլոր եկեղեցական քննչաց:

Վերջացնելու համար, աստ կ'արտատըպենք հետեւեալ հոգեբանական դիտողութիւնն որ Ոսկեմատեանին վերջին էջին վրայ կը գտնուի և որուն ստորագրութիւնը չ'կրցանք կարդալ.

«... Ինչ որ դիտողին աչքին կը զարնէ, այդ մատաղատի օրիորդաց յաջող պատասխաններէն աւելի՝ այն իմացականութեան և աշխուժի ցոլքն է որ կը շողայ ամէն աչերու մէջ, և ամբողջ դէմքին վրայ կը տարածէ, անուշ ծիծաղի մը հանգոյն, մտքի արթնութեան թափանցանց արտայայտութիւն մը: Գոհունակութիւն պատճառող բան մըն է նաև այդ ծաղկատի պարմանուհեաց փութկոտ համարձակութիւնն, որ, առանց ծեծծեքման հասնելու, գերագոյն արտայայտութիւնն է շնորհքի: Մարդ ուրախութեամբ կը տեսնէ այս երեւոյթն, երբ մանաւանդ այցելած է ուրիշ վարժարաններ յորս նուաղկոտ նայուածքներ ու չիջանուտ դիմագծութիւններ սիրտդ կը ճմլեն: Հռիփսիմեան վարժարանի աշակերտուհիք յառաջադէմ են, որովհետև ... չեն կրնար ուրիշ կերպ ըլլալ: Ու երբ ասոր վրայ կ'աւելնան եռանդուն Խնամակալութեան մը մայրագորով հոգածութիւնն և ուսուցչական ընտիր խմբի մը բոլոր ջանքերը, աշակերտուհիները կը լինին մէկ մէկ պզտիկ սքանչելիք, և վարժարանը վառարան մը ուսման և բարեկրթութեան, որ հայ ընկերութեան տուած է և կուտայ իր լաւագոյն անդամուհիները:» ՀՕ-ԹՕ

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՄԱՆԻՍԱՅԻ ԴԷՊՔԵՐԸ

Բ.

ԶՄԻՒՌՆԻԱ, 7 յունիս 1889

Կէսօր անցած՝ բոլոր հիւրերը ճաշի կը հրաւիրուին. Ստեփան էֆէնտի Քէօլէեան ճշմարիտ հայու մը աւանդական հիւրասիրութեամբ ընդարձակ և ճոխ սեղան մը պատրաստել տուած էր, որու կը նախագահէ Այվազեան Հայր սուրբ. ինչ ինչ կերակուրներէ յետոյ կարգը կուգայ գինիին, և առաջին բաժակը Յովսէփ Ծ. վարդապետ կ'առաջարկէ ըսելով.

—Կ'առաջարկեմ բաժակ Զմիւռնիոյ բոլոր ազգային ժողովականներու և հայ հասարակութեան կենաց, որոնք արտասովոր վեհանձնութեամբ և ազնուութեամբ այս մեծ ցոյցը ինձ ընելու եկած են մինչև հոս, այս բարձր պատիւը և յարգանքը ինձ մատուցանելու և յիս յարգելու ու մեծարելու ազգային Պատրիարքարանը ու Ամեն. Սրբազան Պատրիարքը, որու ներկայացուցիչն ու փոխանորդը լինելու պատիւն ունիմ Զմիւռնիոյ վիճակին մէջ, և այս նշանաւոր ցոյցով ի տես բերած են միանգամայն իրենց բարեկիրթ ու մարդասիրական զգացումները, օրինասիրութեան, արդարասիրութեան և կարգապահութեան ոգին և կրօնական ու ազգասիրական եռանդը:

Փոխանորդ հայրը յուզեալ, դողդոջուն ձայնով կ'արտասանէ այս խօսքեր և թրթրուն ձեռքով կը վերցնէ բաժակը. Հուրրաներով կ'ընդունուի իւր առաջարկ:

Զմիւռնացի ազգային պաշտօնեայներ բաժակ կ'առաջարկեն Արժ. Յովսէփ Ծ. վարդապետ Այվազեանի կենաց, զոր Նորին Սրբութիւն անձնուիրաբար դրած է իրեն առժամեայ յանձնուած հօտին վրայ. համայն հանդիսականք ուրախագին և խնդագին կեցցէներով կը պարպեն իրենց գաւաթներ: Հարցաքննիչ դատաւոր Նազարէթ էֆէնտի բաժակ կ'առաջարկէ Օգոստափառ Սուլթան Համիտ կայսեր կենաց, որ նոյնպէս կ'ընդունուի ջերմագին կեցցէներով և ի վերջոյ համայն հանդիսականք բաժակ կը պարպեն տանտէր Ստեփան էֆէնտիի երկար կենաց:

Հազիւ հազ կը վերջանայ ճաշը, և ահա կը հասնի Մեծ. Ստեփան էֆէնտի Նուպարեան՝ Աւետիս էֆէնտի Քալէնտէրեանի հետ և ժողովականներու կը հաղորդէ Վսեմ. Շաքիր փաշայի հետ ունեցած տեսակցութեան արդիւնքը և անոր հրամաններն ու խոստումները: Ամեն ոք ուրախութեամբ կը լսէ զանոնք և կեցցէ Շաքիր փաշա գոչելով, բաժակ մ'ալ Նորին Վսեմութեան կենաց կը պարպուի: Նոյն խոստումներ արդէն սկսեր էին գործադրուիլ. Յովսէփ Հերուկ, Մինաս վարժապետ, Հաճի Փիլիպպոս ձերբակալուեր էին, իրենց ընկերները կը փընտռուէին, դուրսը խաղաղութիւնը կատարեալ էր. Կ'որոշուի Փոխանորդ Հայրը առաջնորդարան տանիլ, ուր կ'առաջնորդուի հանդիսաւոր թափօրով մը:

Հոն բաւական խորհրդակցութենէ ետք կ'որոշուի տեղւոյն երկու կուսակցութեններէն ալ ազգայիններ կանչել և առժամեայ թաղական խորհուրդ մը կազմել. հրաւիրեալք հետզհետէ կուգան. Արժ. Յովսէփ Ծ. վարդապետ Այվազեան ատեան կը բանայ և կ'ըսէ. «Առիթը, որ Զմիւռնիոյ ազգային ժողովներու Մեծ. Անդամներն հոս կը համախմբէ, տխուր է թէև, սակայն ինձ եղած պատիւը այնքան մեծ է, որ արդէն ամեն ցաւ մոռցած՝ ամօթահար կը շուարիմ և ես զիս անոր անարժան նկատելով միմիայն Զմիւռնացւոց բնատուր վեհանձնութեան և ազնուութեան կը վերադրեմ զայն,» Ապա համառօտակի կը պատմէ Մանիսա հասած օրէն տեղի ունեցած դէպքերը. ցաւ կը յայտնէ հրաժարեալ Թաղ. Խորհրդի Նոր Թաղական խորհուրդ մը կազմելուն և ազգային կընիքը իրեն յանձնելու դժուարելու մասին. Թաղական Խորհրդի Ատենապետ Կ. Ինճէեան քանի մը խօսքեր կը կակազէ, այլ իրմէ զատ ոչ ոք կը հասկնայ զայն. սա միայն կը նշմարուի թէ՝ ինքզինքը արդարացնել կը նկրտի երկիւղագին, կնիքը փոխանակ Այվազեան Հայր Սուրբի Հերուկին յանձնելուն համար: Փոխանորդ Հայրը խօսքը կը վերջացնէ ըսելով. «Ինչ որ ալ եղած ըլլայ, կը փափաքիմ որ այս պատուարժան Զմիւռնացի ազգայինները հոս համախմբող տխուր առիթը ի սպառ մոռցուի, և ես այժմէն կը ներեմ բոլոր յանցաւորներուն, ու չ'եմ ուզեր զի որ և իցէ մէկը պատժուի:»

Պաշտօնէութիւնը իսկոյն կը պատասխանէ թէ՝ ինք չ'կրնար երբէք համբերել որ ազգային իշխանութիւնը այնքան կատաղաբար արհամարհողներ անպատիժ մնան և Մարգար էֆ. Եքիզլեր ի դիմաց Քաղ. ժողովոյ երկարօրէն կը բացատրէ թէ՝ ընդդիմութիւնը զոր այնքան բուռն կերպով Մանիսայի մաս մը ազգայիններ ցոյց տուած են, Արժ. Յովսէփ Ծ. վարդապետի անձին դէմ չ'է, այլ Զմիւռնիոյ Ազգ. իշխանութեան և որ մեծն է Ազգային Պատրիարքարանի և օրէնքի դէմ, թէ օրինաց գործադրութիւնը կրնայ ոմանց անհաճոյ թուիլ եւ ոմանց ալ շահերը փասիլ, բայց ազգային իշխանութեան համար մասնաւոր հաճոյք և շահեր նշանակութիւն չ'են կրնար ունենալ, զի գերագոյն շահը հանրայինն է և գլխաւոր նպատակ՝ համերաշխութիւն ընդհանուր ազգին հետ, և այլն. հետեւաբար Ազգ. արդի իշխանութիւնը պիտի ջանայ օրինաց անմերժ գործադրութեան, որու համար Մանիսացի ազգայնոց աջակցութեան հարկը կը զգայնէ, խնդրելով որ թողուն կուսակցական կիրքեր եւ աւելի ողջմտութեամբ վարուին:

Ապա Փոխանորդ Հայրը ի կարգին առժամեայ Թաղ. խորհրդի մը կազմութեան հարկին վրայ կը խօսի և յատենի ժողովոյ տեղական երկու կուսակցութեանց վերաբերեալ եօթն անդամներէ բաղկացեալ խորհուրդ մը կ'ընտրուի և այսու հաշտութեան ու խաղաղութեան սկիզբ մը կը լինի:

Ժողովոյն որոշմամբ Թալասցի տէր Յովհաննէս քահանայն, որ առանց հրամանի և Փոխանորդ հօր կրկնակի պատուէրներուն հակառակ, երկու ամսէ ի վեր կը քահանայագործէր ի Մանիսա, ընդ հսկողութեամբ կը ղրկըւի կայարան, նոյն օրն իսկ Իզմիր ճամբուելու համար:

Այսպէս վերջ կը գտնէ ժողովն և Զմիւռնիացի ազգայիններ Փոխանորդ Հօր սուրբ աջը համբուրելով իրենց հրաժեշտի ողջոյնները կուտան, մինչ Նորին սրբութիւն իր ջերմագին և անկեղծ շնորհակալիքը բացատրելու բառեր չգտներ, այնքան զգացուած է և ուրախութեամբ համակուած՝ Զմիւռնացւոց այս փառաւոր և անմոռաց ցոյցի առթիւ՝ ինչպէս կ'ըսէինք:

Քաղ. և Երեսփոխանական Ժողովոյ անդամներ մեկնելով անտի կառավարութեան դուռը կ'երթան Վսեմ. կառավարչին և հազարապետին ներկայանալու համար: Շաքիր փաշա մեծ պատուով կ'ընդունի զիրենք և խորին ցաւ կը յայտնէ տեղի ունեցած անհաճոյ եղելութեանց մասին. ազգային պաշտօնեայք իրենց շնորհակալութիւնները կը պարզեն և յանցաւորներու խստիւ պատժուիլը կը խնդրեն: Միւթէսարըֆ փաշան կը պատասխանէ թէ՝ յանցաւորները ի'նչ անարգանք և զրկանք որ ըրած են իր անձին դէմ կը նկատէ և ոչ թէ Պատրիարքական փոխանորդ Հօր, ուստի ճշդիւ պիտի փութայ կատարել իրենց խնդիր և արդէն յանցաւորներէ երեք չորս անձինք բանտարկուած, մնացած տասնի չափ անձեր ևս կը փնտռուին: Մերայինք կը պատասխանեն թէ՝ ինչքան ալ Փոխանորդ Հայրը կ'ուզէ և կը ներէ յանցաւորներուն, ազգային իշխանութիւնը խնդիրը սոսկ անձնական չնկատեր, այլ իրեն և ամբողջ ազգին դէմ եղած անարգանք մը, հետեւաբար անհնար է որ յանցաւորք անպատիժ մնան. Շաքիր փաշա շատ արդար կը գտնէ եղած դիտողութիւններն և կը կրկնէ իր խոստումներ, որու համար ազգային պաշտօնեայք ջերմագին յայտնելով իրենց շնորհակալիքը, կը մեկնին:

Թաղական Խորհրդի կնիքը, որ տակաւին Յովսէփ Հերուկի քով կը գտնուէր, Վսեմ. կուսակալի հրամանաւ բանտին մէջ կ'առնուի նոյնէն և Արժ. Փոխանորդ Հօր կը ղրկուի:

Զմիւռնացի պատգամաւորութիւնը կը դիմէ կայարան և բաւ եւրոպացւոց ժամը երեք ու կէսին շոգեկառքով կը մեկնի խմբովին Իզմիր վերադառնալու համար, իր հետ բերելով Թալասցի քահանան:

Այսպէս Զմիւռնիոյ ազգային իշխանութեան ներկայացուցիչք ընդ ամենը չորս ժամի չափ կրնան մնալ Մանիսա, թէ ոչ գիշերն հոն անցունել պէտք էր, և այդ սուղ միջոցի մէջ մեծ ճարտարութեամբ կը գործեն ինչ որ կրնան և ասով երեք տարիէ ի վեր յուզուած ժողովրդի մը մէջ հաշտութեան և խաղաղութեան առաջին հիմերը կը դնեն: Մանիսայի ազգայինք այնքան անիրաւի կը խռովին, այնքան անմտութեամբ կը շարժին, որ իրաւի մեծ բան չէ իրենց խնդրոյն հակառակը, գործին ճշմարիտ և արդար կողմը ճանչցնել, բայց եթէ ինկատ առնուի թէ՝ ամբողջ երեք տարիներու մէջ Իզմիրի ազգային իշխանութեան կողմէ, անկեալ խմբակին միջոցաւ ուղղակի և անուղղակի անոնց մէջ սերմանուած որոմները, արդի վարչական մարմնոյն կարելի եղաւ երեք ժամու մէջ մասամբ ջնջել, այն ատեն կարելի կը լինի նոյն գործողութեանց կարեւորութիւնը ճշդութեամբ ըմբռնել: Արդէն գործն, ցոյցն իր ամբողջութեամբը այնպիսի մեծ ազդեցութիւն մ'ըրած է թէ Մանիսայու և թէ Զմիւռնիոյ հայ և օտար հասարակութիւններու վրայ իսկ, որ ամեն ուրեք գովեստիւք և զարմանօք կը խօսուի անոր վրայ և վերջապէս անով կը յայտնուի թէ կայ ազգային իշխանութիւն մը, որ ինքզինքը յարգել տալ գիտէ և իր վարկն ալ անկորուստ պահել, պայման մը զոր նախորդ վարչականք ի վաղուց անգիտանալ կը թուէին յատուկ նկատումներով:

* *

Կիրակի օրէն ետք Մանիսայէն հեռագրներէ ստացուած տեղեկութիւնք ասոնք են: Առժամեայ Թաղական Խորհուրդը գրեթէ անցած է իր պաշտօնի գլուխ. անոր մէջ գտնուած ծայրայեղ հակառակորդներ կը պահանջեն որ բանտարկեալք արձակուին, և երկու ընիկ քահանայք մեղայագիր մը գրեն ու ապա արտօնուին եկեղեցի մտնել. այլ կը մոռնան թէ՝ իրենց սահմաններէն դուրս կ'ելնեն և կրօն. ժողովոյ հողերը կ'արշաւեն: Ասոնք կ'ապաւինին գլխաւորաբար հին օրերէ մնացած քահանայից մասին արձանագրութեան մը, ուր ըսուած է եղեր թէ՝ ժողովուրդը զզուած ըլլալով յիշեալ երկու քահանաներէն՝ արգիլուին անոնք քահանայագործելէ ամբողջ ըԶմիւռնիոյ վիճակին մէջ, մինչև որ Ազգային Պատրիարքարանէ յատուկ հրաման գայ անոնց քահանայագործութիւնը թոյլատրող: Բանիմաց անդամներ այս որոշում անիրաւ կը գտնեն, քանի որ որ և իցէ յանցանք մը կամ դատապարտութիւն ցոյց չտար քահանայից վրայ և անոնց անմեղ ըլլալը կը պնդեն:

Այլ այս ամեն դժուարութեանց լուծումը կ'սպասուի Զմիւռնիոյ Գաւառական վարչութենէն, որ այս պարագային մէջ ազդու միջոցներ պէտք չէ զլանայ եթէ հիմնական կարգադրութիւն մը կ'ուզէ կատարել:

Արժ. Յովսէփ Ծ. վարդապետ երկուշաբթի օր առաջին անգամ ըլլալով քարոզ կը խօսի Մանիսայու Ս. Սիոն եկեղեցւոյն մէջ. միութիւն և սէր կը լինին անոր գլխաւոր նիւթը. կը յորդորէ ամեն հակառակութիւն և ատելութիւն թողուլ և այս առթիւ խպառ մոռնալ կը պատուիրէ վուրդուեան և տէրտէրեան բառերն ինչպէս կը կոչուին Մանիսայի երկու կուսակցութիւնները:

Նոյն օրը տեղւոյն հայ սափրիչները՝ Ս. Հռիփսիմեանց տօնի առթիւ սովորական տօնախմբութիւն կը կատարեն և իրենց պատրաստած մաղձն օրհնելու համար Փոխանորդ Հայր սուրբը կը հրաւիրեն:

Այսու ամենայնիւ պէտք չէ կարծել թէ՝ բոլորովին վերջացած է Մանիսայու խնդիրը, տակաւին կնճռոտ կողմեր ունի այն և հետեւաբար անոր լուծումը կը կարօտի ազդեցիկ գործողութիւններու, մինչ միւս կողմէ խեղճ և պարզ ժողովուրդն ալ գրգռողներ պակաս չ'են:

* *

Հինգշաբթի իրիկուն Ազգային Առաջնորդարան կը հասնի Ամենապատիւ Ս. Պատրիարք Հօր մէկ հեռագիրը, որով իր բարձր գոհունակութիւնը կը յայտնէ Նորին Սրբազնութիւնը, Մանիսայի խնդրոյն առթիւ Զմիւռնիոյ Գաւառ. Վարչութեան բռնած ազդու ընթացքին համար և կը յայտնէ միանգամայն դատական պաշտօնէութեան [illegible] դրած ըլլալը:

Այս իրիկուն Խառն Ժողովը կը բըմբաղի գլխաւորաբար Մանիսայի խնդրով:

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼՍՈՅ

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ ՔՆՆՉԱՑ

ՏԵԱՐՔ,

Իբր հաշուեքննիչք ձեր ընկերութեան, ձեռնարկեցինք ձեզ ներկայացեալ Հաշուեկշռոյն քննութեան:

Տոմարաց մանրակրկիտ քննութեամբ հաստատեցինք ձեզ ներկայացեալ հաշուոց կատարեալ ճշդութիւնն և ընկերութեան տումարաց հետ կատարեալ համաձայնութիւնն:

Հաշուեկշռէն կը տեսնուի թէ 1888ի տարեվերջանը 9,938·32·75 օսմ. ոսկւոյ զուտ շահ մը կը թողու, և թիւ 33 կտրոնին վճարման համար հարկ եղած գումարը զեղչելէ և կանոնադրական վերապահումներն ընելէ յետոյ, Շահ ու Վնասի հաշիւը 1,597·98·78 օսմ. ոսկւոյ յաւելեալ շահ մը կը թողու:

Կ. Պոլիս, 1 մարտ 1889

Է. ՀԱՅՆԻՄԱՆ
ՇԱՌԼ ԼԱ ՖՈՆԴԷՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀԱՇՈՒԵԿՇԻՌ

ՊԱՀԱՆՋՔ

		Ղրուշ	Ղրուշ
1	Բաժինք, չկոչուած դրամագլուխ	39,622,800 —	
	Զեղչ ջնջուած 636 բաժնեթուղթերուն	763,200 —	38,859,600 —
2	Ցարդարման ընդհանուր հաշիւ		15,832,650·36
3	Շինութիւն Ղալաթիա-Շիշլիի գծին		10,950,659 —
4	Շինուածանիւթք		99,957·75
5	Խոտ և ուրիշ նպարք		
	Կեդրոնական մթերանոցին մէջ	36,819·75	
	Պէշիքթաշի և Աքսէրայի մթերանոցաց մէջ	179,893·25	
	Շիշլիի մթերանոցին մէջ	191,680·50	408,393·50
6	Ջնջուած բաժնեթուղթք		
	500 բժնթղթք. 5ական օսմ. ոսկիէն վճարուած		250,000 —
7	Ջնջուած պարտաթուղթք		
	731 պրտթղթք. 500ական Ֆր.էն վճարուած		1,604,888·75
8	Զանազան ծախք		
	1889ին փոխադրուելիք գումար		53,764·25
9	Այլ և այլ վարձք		
	1889ին փոխադրուելիք գումար		76,642 —
10	Սնտուկ		
	Պատրաստ դրամ	51,130·36	
	Թղթապանակին մէջ	197,550 —	
	Օսմ. կայս. Պանքայի քով	792,213 —	1,040,893·36
11	Զանազան պարտապանք		
	Թաղապետական վարչութիւն	1,121,080·50	
	Այլ և այլ հաշուոց մնացորդք	46,640·25	1,167,720·75
12	Համազգեստք		36,754·50
13	Անշարժ գոյք		
	Կայարան Բ. Դրան		11,308·25
		Ղրուշ	70,393,232·47

ՊԱՐՏՔ

		Ղրուշ	Ղրուշ
1	Դրամագլուխ (33,019 բաժնեթուղթք)	56,132,300 —	
	Զեղչ ջնջուած 636 բաժնեթուղթերուն	1,081,200 —	55,051,100 —
2	Պարտաթուղթք Ղալաթիա-Շիշլիի գծին		
	5% տոկոսով 6,568 պարտաթղթոց համար		10,950,659 —
3	Պահեստի դրամագլուխ		225,499·12
4	Նիւթեղինաց պահպանման և նորոգման դրամագլուխ		697,914·60
5	Բաժնեթղթոց ջնջման դրամագլուխ		
	5ական օսմ. ոսկիէն ջնջուած 500 բաժնեթուղթք		250,000 —
6	Պարտաթղթոց ջնջման դրամագլուխ		
	Ջնջուած 731 պարտաթղթոց համար		1,604,888 —
7	Կտրոնք նախորդ տարիներէ		
	Տոկոսեաց կտրոն Թիւ 25	2,875 —	
	» » » 27	4,750 —	
	» » » 29	7,625 —	
	» » » 31	13,350 —	28,600 —
8	Թիւ 13 կտրոնք պարտաթղթոց		6,743 50
9	Ջնջուած վճարելի պարտաթուղթք		19,737 —
10	Զանազան պահանջատերք		
	Ընթացիկ հաշուէ	543,263 —	
	Երաշխաւորութեան հաշուէ	13,257 50	556,520 50
11	Բաժանորդական տոմսեր		7,737 25
12	Շահ ու վնաս		
	Զուտ շահ		993,832 75
			70,393,232·47

ՇԱՀ ՈՒ ՎՆԱՍ

ՊԱՐՏՔ

	Ղրուշ	Ղրուշ
Այլ և այլ վարձք		150,713·25
Ճանապարհաց նորոգման և պահպանման	257,461·75	
Ճանապարհաց մաքրութեան	28,305·25	285,767 —
Կառքերու պահպանման և նորոգման		133,855·75
Ձիանի յանձանձման		606,172·25
Համետի, կազմածոց և թամբերու նորոգման		14,813·25
Ախոռաց մանր պէտքերու		8,176·50
Թոշակք և ամսաթոշակք		1,025,070·50
Մաշումն ձիանի		123,018 —
Մաշումն մանր նիւթեղինաց		2,397·75
Վաճառումն նիւթեղինաց		68,114·25
Զանազան ծախք	259,624·25	
Զանազան ծախք մթերանոցաց	41,426 —	301,050·25
Ղալաթիա-Շիշլիի գծին շահագործման ծախք		2,181,423 —
Զուտ շահ		993,832 75
		5,894,404 50

ԲԱՇԽՈՒՄՆ ՇԱՀՈՒՑ

	Ղրուշ
Թիւ 33 կտրոնին վճարման համար 31,883 բաժնեթղթոց վրայ՝ ոսկեդրամ 25 դրշէն	797,075 —
196,757·75 դրշի վրայ 10% կանոնադրեալ զեղչ մը՝ Պահեստ դրամագլխոյն անցունելու համար	19,675 77
177,081·98 դրշի վրայ 6% հիմնադրաց ծախք	10,624 92
166,457·06 դրշի վրայ 4% իրաւունք վարչական խորհրդոյ անդամոց	6,658 28
Ցաւելեալ շահ	159,798 78
	993,832 75

ՊԱՀԱՆՋՔ

Հասոյթք			
Պէշիքթաշի գծէն	2,105,761·50	1,994,347 —	
Աք-Սէրայի »	1,471,284·50	1,395,516 —	
Եէտի-Գուլէի »	245,539 —	227,009 —	
Թոփ-Գաբուի »	197,657 —	18?,283·50	3,799,155·50
*Ղրուշ	4,020,242 —	3,799,155·50	
Արտասովոր հասոյթք			66,999·25
Հասոյթք Ղալաթիա-Շիշլիի գծին		*Ղրշ 2,431,395 —	2,008,572·25
Տոկոսք			19,677·50
(*) Այս սիւնակ խառն դրամով հասոյթները կը ներկայացնէ			
		Ղրուշ	5,894,404·50
Ցաւելեալ շահ		Ղրուշ	993,832·75

Ընդհանուր տնօրէն	Վարչական Խորհուրդ	
Ա. ԹՐԻՒԼԷ	Ր. ԷՏՈՒԱՐՍ Նախագահ	Ժ. ԳԱԶԱՆՈՎԱ Դեր-Նախագահ
Հաշուակալ	ԱԼԷՔՍԱՆՏՐ ՌԱԼԼԻ	ՊԵՏՐՈՍ Ա. ԱԶԱՐԵԱՆ
Բ. Ժ. ՔԻՐԻԱՔԻՏԷՍ	Ժ. ԱՆԱՍՏԱՍԻԱՏԷՍ	ՏԷՄ. ԲԱՍԲԱԼԼԻ

Կ. Պոլիս, 31 դեկտեմբեր 1888

ԲԼԷՅԵԼԻ ԴԱՇՆԱՄՈՒՐՔ

Պ. Պոսի Բարիզի ԲԼԷՅԷԼ ՎՈԼՖ ԵՒ ԸՆԿ. դաշնամուրներու հռչակաւոր գործարանին ներկայացուցիչ անուանուած է մայրաքաղաքիս մէջ: 1870 ին հիմնեալ այս տան մեծ համբաւն աւելորդ կ'ընծայէ իւր արտադրութեանց ներբողեանն հիւսել. կը յիշեցնենք միայն թէ ԲԼԷՅԷԼ ՎՈԼՖ ԵՒ ԸՆԿ. Տունն առաջին վարձատրութիւնները շահած է այն ամէն Արուեստահանդէսներու մէջ որոց մասնակցած է. Ոսկեայ մետալք, 1827, 1834, 1839, 1844. Մետալ մրցանակ 1862. Պատուոյ մետալ, 1855. Մրցումէն դուրս, 1849, 1867, 1873, 1883, 1887, 1878 ի Արուեստահանդէսին մէջ «Ոսկեայ մետալ»: Ըսենք նաև թէ Շոբէն ընդունած է ԲԼԷՅԷԼի ազատոր դաշնամուրն, ուրիշ ամեն դաշնամուրներէ նախամեծար համարելով զայն: Վերջերս Մատրիտի և մանաւանդ Մէլպուրնի Արուեստահանդէսներուն մէջ ԲԼԷՅԷԼ ՎՈԼՖ ԵՒ ԸՆԿ. Տան ունեցած փայլուն յաջողութեանը վրայ, Ֆրանսական կառավարութիւնը Պատուոյ Լէգէոն տուած է գործարանին տնօրէն Պ. Լիոնի: ԲԼԷՅԷԼ ՎՈԼՖ ԵՒ ԸՆԿ. Տունն է որ հնարած է խաչաձեւ լարերու յատուկ կալվանացումը, ևն. ևն: Պ. Պոսի առժամեայ կերպով ուղիղ և ազատոր դաշնամուրներու մթերանոց մը հաստատած է Տըմիլիի վաճառատանց մէջ, ի Բերա, ուր հասարակութիւնը կրնայ երթալ այցելել զայնս օրուան ամեն ժամուն: Պարզ քննութեամբ մը պիտի հասկցուի ԲԼԷՅԷԼի գործիքներուն անժխտելի գերազանցութիւնը: 509 2—10

ԿՈՄԻՏԱՍ ՈՒՂՈՒՐԼԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

ԹՂԹԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑ ԵՒ ՏՊԱՐԱՆ

Վաճառատանց եւ գրական ամեն պիտոյից վերաբերեալ զանազան ընտիր նիւթեղէնք, արագ գործադրութիւն եւ գեղեցիկ տպագրութիւն վիմագրական եւ տպագրական ամեն տեսակ իրաց: Գիները չափաւոր եւ գոհացուցիչ:

Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամ փողոց Թիւ 5, եւ Սայտիյէ խան Թիւ 5.

ԿՈՄԻՏԱՍ ՈՒՂՈՒՐԼԵԱՆ
8—8 486 Է ՔՈՆԲԱՆԻ

ՏՈՒՔԹՈՐ ՋՕՀՐԱՊ

Բժիշկ Շիշլիի գաղղիական Լա-Բէ հիւանդանոցին, վաղեմի ներքին բժիշկ Լիոնի եւ Սէնդ Էդիէնի հիւանդանոցաց (ի Գաղղիա), Թղթակից անդամ Լիոնի բժշկական ազգային ընկերութեան, մասնագէտ Ականջի կոկորդի եւ Քթի հիւանդութիւններուն եւ ելեկտրական դարմանոց, այցելութիւնք կ'ընդունի առաւօտներն (ժամ 10 էն 12) իւր տունն որ ի Մեծ փողոց Բանկալթիի Թիւ 75, կէս օրէն վերջ ի Սըդամպօլ Պահճէ գաբու Մէրհամէթճեան դեղարանն Թիւ 18, ուր ուրբաթ օրերը ձրի կը դարմանէ: 4 54—81

ՏՕՔԹԷՕՌ ՄԻՆԷՃԵԱՆ

Ըստ առաջնոյն, ամեն երկուշաբթի և հինգշաբթի, կէս օրէ վերջ, կը գտնուի ի դեղարան Վարդանեան, Կ. Պոլիս, Եէնի ճամի Թիւ 12: 507 3—4

Յ. Վ. ԱՃԷՄԵԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ

Թուրքերէն, հայերէն, յունարէն, Ֆրանսերէն, անգլիերէն, ռուսերէն, գերմաներէն, իտալերէն, պուլկարերէն, եբրայեցերէն եւ հրէագիր սպաներէն լեզուներով

Լեզուաց Դասատուութիւն

Դատական Գործեր, Ծանուցմունք

Թիւ 4, Ջիվէր Պէյ Խան, Ղալաթիա, Թիւ 4
502 6—16

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Փէլլէփէտէ պուլունան ասաքիրը շահանէնին պիր սէնէլիք օլարագ միւնագասայա գօնուլան էրզագըն փիյաթը մէվզուալարը իլէ մահալի թալիպի էօհտէսինտէ օլտուղընտան թէնզիլ իլէ իհալէսինին իհալէ պուրաճա թալիպ օլանլարըն լէվազըմաթ տայրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր:

10 հազիրան 1889 537
Նօ. 28 3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Ծիւնուտը ճէնալը միւլիւքեանէ մուայէնաթը իչուն պիր սէնէլիք օլարագ միւպայեա օլունաճագ Սիպիր եաղընըն հազիրանը րումինին օն տէօրտիւնճիւ չարշէնպիհ կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իթասընա թալիպ օլանլարըն մագամը սէրասքէրի լէվազըմաթ տայրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր:

10 հազիրան 1889 538
Նօ. 29 3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Մարաշ վէ Զէյթունտա պուլունան ասաքիրի շահանէ իչուն միւպայեասը մահալինճէ միւնագասայա գօնուլան նանը աղիզ, լահմ, բուղտէյը սատէ, մօմ, բուղտէյը զէյթ, սապօն, կազ, շաիր, սաման, հաթապ, չէքէր իւզիւմ վէ քէօմիւրին պուրաճա իթասընա թալիպ օլանլարըն մագամը սէրասքէրի լէվազըմաթ տայրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր:

10 հազիրան 1889 539
Նօ. 30 3—3

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳՂԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգղ. Ոսկի 1,000,000 — **«ՖԻՆԻՔՍ»** — Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ աւելի քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրք Անգղիոյ ամենահարուստ և համբաւաւոր դրամատէրքն են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 16,000,000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։ 31

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական կայուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոյ, որք ունին լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. միակ գործակալք ի Պոլիս և ի Շրջակայս. Թիւ 12, Սանտալճը խան, Ղալաթիա, Աւստրիական Թղթատան վերև։

HAMBURG MUNICH UNITED
ՀԱՄՊՈՒՐԿ եւ ՄԻՒՆԻԽ
ՄԻԱՑԵԱԼ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	ֆրանք	8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1888	»	4,817,262
Տարեկան հասոյթ » »	»	10,069,700

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր Ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՌԱՆՔՖՕՐԹՈՒԱՁ
ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆրանք 6,250,000 — Պահեստի դրամ ֆրանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև Թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Սոյն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է եւրոպեան 13 ուրիշ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 ֆրանք

Լիազօր Ներկայացուցիչ Համայն Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ-Գաբու, Եօռկիատիս խան. 3

ԾԱՆՕԹ.—Տեարք Ներսէսեան Հայր և Որդի, Ընկերութեանցս Պոլսոյ դրամատեարք, լիակատար ՎԱՐԿ ու ՀՐԱՀԱՆԳ ընդունած են վճարելու անմիջապէս այն ամէն վնաս, որոյ հաշիւը հաստատուած է և վաւերացեալ Ընդհ. Գործակալութենէն։

ԼՈՆՏՈՆ ԵՒ ԼԱՆԳԱՇԻՐ ՖԱՅՐ
ՀՐԴԵՀԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի 1862

Ամբողջ դրամագլուխն է 1,852,000 անգլիական ոսկի։

Ցիշեալ Ընկերութիւնն հրդեհէ պատահած վնասներու դէմ, թէ քաղքին և թէ շրջակայ գիւղերու մէջ տուներ, կարասիներ, նաև այլ և այլ շէնքեր եւ ապրանքներ խիստ չափաւոր գինով կ'ապահովէ։

Ստորագրեալքս Ընկերութենէ հրաման ունինք եղած վնասներն անմիջապէս վճարել։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեան համար դիմել առ,

Թ. ՍԹԷՖԱՆՍՈՆ, Գործակատար — Ֆ. Թ. ԺԻՆՆԷԼ, Գործակալ

513 Ղալաթիա, Հալաճեան խան, Թիւ 25 2—12

ԿԵԱՆՔ. ԱՃՈՒՄՆ և ԳԵՂ ՄԱԶԵՐՈՒ.

ՄԻԼՐՕՏ
ՄԱԶԵՐՈՒ ՄԻԱԿ ՀԱՏԻԿ ՆՈՐՈԳԻՉ

Իրապէս իրենց առջի Թարմ գոյնին կը դարձունէ ճերմկած կամ գունաթափ մազերը. Կը դադրեցունէ անոնց Թափելը. Կը մաքրէ գլուխը, կը վերջացունէ Թեփը, ու մազերուն նոր կեանք, աճում, փայլ ու գեղեցկութիւն կուտայ։

Կը վաճառուի երկու չափով մեծ շիշերու մէջ։

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Նոյնպէս Փարիզ ու Նիւ Եորք։

Կը վաճառուի Ժ. և Ն. Քանչիւք եղբարց Բրիտանական դեղարանը, 433 Մեծ փողոց Բերա, Էտմոն Քարուանա, Ղալաթիա, Նիւսէք Քոլտըրըմ 95 և 97. Քիւչիւքեան եղբարց քով 77 Եմին Էօնիւ—, 51 Եէկի ճամի և 168 Մեծ փողոց Բերայի, և Իզմիտօնի քով Բերա Մեծ փողոց Թիւ 428։ 61

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԳԱՌԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԵՐԿԻ

Ղալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ խան, միջազգային Թղթատարատան վրայի յարկը

Սոյն վաճառատան մէջ խիստ աժան գներով կը վաճառուին ամէն տեսակ ճերմակեղէնք, կանանց համար կրկնոցներ, տղայոց համար հագուստներ, կէս շրջազգեստներ, քօռսէներ, օժիտի համար ճերմակեղէնք, բանուածքներ, բազմատեսակ գուլպաներ, Թաշկինակներ և այլ այս տեսակ ապրանքներ։

Այս ապրանքներ, որոց ամենքն ալ լաւ տեսակէ են, կը վաճառուին Թէ՛ փոքր և Թէ մեծ քանակութեամբ։

Այս ապրանքներ կը պատրաստուին Վիէննայի և Պէրլինի յատուկ գործարանաց մէջ։ Նոյնպէս Անգլիաէն, Իտալիաէն և Եւրոպական ուրիշ երկիրներէ եւս ապրանքներ կը բերուին։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին եթէ փոխարէնը փոխանակագրով և կամ Թղթատարական դրոշմով ղրկուի։

Չը հաւնուած ապրանքները ետ կ'առնուին և ստակը ետ կը տրուի զեղչելով փոխադրութեան ծախքը։ 86

ԳՈՒԻՆ
ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ
ՐԻՎԱՅՐՆԱ

Ծովային ապահովութիւն.—Դիմել առ գործակատարն ընկերութեան, Պ. Վ. Ուիթօլ, Ուիթօլ խան Պահչէ-գաբու Պոլիս. կամ Ղալաթիա Մէրթէպանի փողոց Իպպէկճի բաշը խան Թիւ 6։ 66

ՖԻՒՔՕԿԼԻՍԻՆ ԿՐԷՄԻ
ԾՈՎԱՅԻՆ ՏՈՒՆԿԵՐԸ ԲԱՂԿԱՑԵԱԼ ՕՇԱՐԱԿ

Մորթւ ճկուն իւղին փոխան, ազդեցիկ դեղ մըն է այս ֆիւ-ք-կլիւ-ին ը և այնչափ ախորժահամ է որքան միւսը նողկալի։

Ֆիւ-ք-կլիւ-ին կրէ-ին յաջողութեամբ կը գործածուի ՏՂԱՅՈՑ պարբերական հիւանդութեանց մէջ։ 444

ԼԸ ՊԷՌՏՐԻԷԼ և ԸՆԿ. LE PERDRIEL & Co. Ի ՓԱՐԻԶ և Դեղարանաց մէջ։

1241

MALADIES NERVEUSES
CAPSULES du Docteur Clin

Lauréat de la Faculté de Médecine de Paris. — Prix Montyon.

Les Capsules du Docteur CLIN au Bromure de Camphre s'emploient dans les Maladies nerveuses et du Cerveau et contre les Affections suivantes :

Asthme, Insomnie, Battements du Cœur, Hystérie, Epilepsie, Hallucinations, Etourdissements, Migraines, Affections des voies urinaires et pour calmer les excitations de toute nature.

Une Instruction détaillée accompagne chaque Flacon.

Exiger les **Véritables Capsules** *au* **Bromure de Camphre** *de* CLIN & Cie, de PARIS, *que l'on peut se procurer chez les Droguistes et Pharmaciens.*

ԽԱՐԻՍԽ
ԿԵՆԱՑ, ԵԿԱՄՏԻՑ ԵՒ ՕԺՏԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Ի ՎԻԷՆՆԱ

Գործողութիւնք 1889 Յունվար ամսուն

Այս ամսուան մէջ ստացուած եւ ստորագրուած 906 նոր մուրհակներ (բօլիս) որք կը կազմեն ապահովագրեալ դրամագլուխ, Ֆր. 5,559,255

Բաժիններու գանձումն	» 1,543,300
Վճարումն մահուանց առթիւ	» 296,100
1888 դեկտ. 31ին երաշխաւորեալ հասոյթ	Ֆր. 86,699,959·12
Ամբողջութիւն ապահովագրեալ գումարաց	Ֆր. 408,448 921·35
Վճարեալ գումարք	» 141,524,497 —

Տեղեկութեանց համար դիմել առ ընդհանուր Գործակատարն Պ. ԼԻՕՆԷԼ ՊՕՆՏԻ, Թիւնէլի հրապարակ, տուն Մայէրի, երկրորդ յարկ. 48

Ընկերութեան սեղանաւորն է Պ. Ս. ԱՍԼԷՐ

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ՄԱԳԴՈՆԻ
ԿԻՍՀԻՒՊԼԸՐ
ՀԱՆՔԱՅԻՆ ԲՆԱԿԱՆ ՋՈՒՐ

Կալաքարային Թթուուտ աղբիւր ամենամաքուր

ՍԵՂԱՆԻ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԵՒ ԶՈՎԱՐԱՐ ԸՄՊԵԼԻ

Հազերու, խռչափողի բորբոքմանց, ստամոքսի և աղեաց համար յանձնարարեալ։

Հայնրիխ Մագդոնի, Գարլսպատ և Վիէննա 47

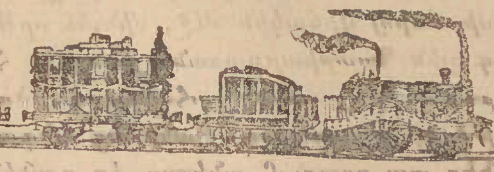

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ
ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷ

Սկսեալ ի 1 Յունիս (Ն. Տ.) 1889, մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷ
ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	6	8	10	52	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44	46			
	Առաւօտ										Իրիկուն														
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Կ. Պոլիս	6 30	7 —	7 30	7 50	8 30	9 —	9 30	10 30	11 ..	11 30	12 ...	1 30	2 ...	2 30	3 ..	4 —	4 30	5 ..	5 30	6 ...	6 30	7 ...	...	...	...
Գում-գաբու	6 39	7 9	7 39	8 8	8 39	9 9	9 39	10 39	11 9	11 39	12 9	1 39	2 10	2 39	3 9	4 9	4 39	5 9	5 39	6 9	6 39	7 9	...	...	...
Եէնի-գաբու	6 43	7 13	7 43	...	8 43	9 13	9 43	10 43	11 13	11 43	12 13	1 43	2 14	2 43	3 13	4 13	4 43	5 13	5 43	6 15	6 43	7 13	...	...	...
Տաւուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Սամաթիա	6 49	7 19	7 48	...	8 49	9 18	9 49	10 49	11 19	1 49	12 19	1 49	2 20	2 48	3 18	4 19	4 49	5 19	5 48	6 19	6 49	7 18	...	...	...
Եէտի-գուլէ	6 54	7 23	8 1	8 22	8 54	9 21	9 54	10 54	11 24	11 54	12 22	1 54	2 26	2 51	3 22	4 24	4 54	5 23	5 50	6 24	6 55	7 22	...	...	...
Մագրիգիւղ	7 9	7 33	8 12	8 39	9 6	...	10 5	11 6	11 37	12 5	— ...	2 5	2 38	...	3 36	4 35	5 5	5 35	...	6 38	7 6	7 33	...	...	...
Այ Ստեփանո	7 18	...	8 21	8 52	9 15	...	...	11 15	11 47	...	— ...	...	2 47	...	3 45	...	...	5 44	...	6 48	...	7 42	...	...	...
Քիւչիւք Չէք.	...	...	...	9 3	...	...	...	...	11 55	...	— ...	...	...	...	...	...	...	...	...	6 56	...	...	...	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ
ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	43	51	45			
	Առաւօտ									Իրիկուն															
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քիւչիւք Չէք.	...	6 50	...	...	...	...	...	...	...	...	12 34	...	...	...	...	...	...	...	...	...	6 18	...	...	...	...
Այ Ստեփանո	6 30	7 ...	...	8 ...	8 30	...	9 30	...	11 28	...	12 43	...	...	...	3 ...	4 ...	...	...	...	6 ...	6 27	...	...	...	...
Մագրիգիւղ	40	7 10	7 40	8 11	8 40	...	9 40	10 12	11 40	2 15	12 53	...	2 11	...	3 10	4 10	4 40	5 10	...	6 10	6 42	7 12	...	...	...
Եէտի-գուլէ	6 52	7 22	7 51	8 23	8 52	9 26	9 52	10 24	11 52	12 27	1 4	1 25	2 23	2 55	3 21	4 22	4 52	5 22	5 55	6 22	7 ...	7 34	...	...	...
Սամաթիա	6 56	7 26	...	8 26	8 56	9 29	9 56	10 28	11 56	12 31	1 7	1 29	2 27	2 58	3 24	4 26	4 56	5 26	5 58	6 26	...	7 38	...	...	...
Տաւուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Եէնի-գաբու	7 2	7 32	...	8 32	9 2	9 34	10 2	10 34	12 2	12 57	1 13	1 34	2 33	3 4	3 30	4 32	5 2	5 32	6 4	6 32	...	7 44	...	...	...
Գում-գաբու	7 8	7 38	7 59	8 38	9 8	9 38	10 8	10 38	12 8	12 41	1 17	1 38	2 38	3 8	3 34	4 38	5 8	5 38	6 8	6 38	7 11	7 48	...	...	...
Կ. Պոլիս	7 16	7 46	8 7	8 46	9 16	9 46	10 16	10 46	12 16	12 49	1 25	1 46	2 46	3 16	3 42	4 46	5 16	5 46	6 16	6 46	7 20	7 56	...	...	...

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամէն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մագրիգիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց միջև բանող կառախմբոց մէջ միայն կ'ընդունուին. Թիւ ... և 2 կառախումբերն ունին Ա. Բ. և Գ. կարգի վակոններ. միւս կառախումբերն ունին միայն Բ. և Գ. վակոններ։ 196

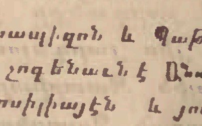

ՕՖԵՆՆԱՒՌԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ
Ն. ՐԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Պոլսէն և Բաթէ Ֆէյշ Մարսիլիա ...

Օտեսա, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Անտալիա որ յունիս 26ին Մարսիլիայէն և յուլիս 3ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Ա...նէ որ պիտի մեկնի յուլիս 8ին։

...

Նաւուղիէք, ուղևորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՆԻՈԹԷ ՐԸՊՈՒԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միլլէթ
1606 Մումհանէ փողոց, Թիւ 11

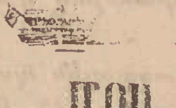

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվրբուլէ և Միջերկրական Ծովու ...

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ
Քանտուա	4200	Ափինգա	3000
Թեպա	4000	Օսայրիս	3000
Օռոնդ	4000	Նեբթիս	300
Սեստռիւս	3250	Թեպա	3000
Թիպա	3250	Լօթըս	800
Մաէլորա	3250	Օլինտա	800
Մարէօթիս	3250	Ռեամիլ	700

Մոկտալը շոգենաւը, Նաւապետ Թոմաս, Լիվրբուլէն աստ հասաւ ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթօլ խան
ՃԷԵՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
1591 ... Ճէյմ. Սգրէդ Լիվրբուլ

ՔՐԻՍԹՈՖԼԷ ՈՍԿԵՐՉԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

—ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍ 1878Ի

ՄԵԾ ՄՐՑԱՆԱԿ

Որ միմիայն տրուած է Արծաթազօծ ոսկերչական գործոց

և ՔՐԻՍԹՕՖԼԻ անունն ամբողջ

Միակ երաշխաւորութիւն գնորդին համար

ՔՐԻՍԹՈՖԼԷ ՍՊԱՍՔ
ՍՊԻՏԱԿ ՄԵՏԱՂԻ ՎՐԱՅ ԱՐԾԱԹԱԶՕԾԵԱԼ

Առանց հոգ ընելու մեզ դէմ մղուած գնոյ մրցման, որ անշուշտ տեսակին յոռութեան շնորհիւ կրնայ լինիլ, միշտ պահած ենք մեր արտադրութեանց կատարելութիւնն և հաւատարիմ մնացած ենք մեր սկզբան՝

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԳՈՐԾ ԾԱԽԵԼ ԿԱՐԵԼԻ ԵՂԱԾԻՆ ՉԱՓ ԱԺԱՆ

Գնողին միտքն հանդարտ պահելու համար, նմանապէս պահած ենք

ՄԵՐ ԱՊՐԱՆԱՑ ԼԱՒՈՒԹԻՒՆՆ

ինչպէս որ մեր քառասնամեայ փորձառութիւնն անհրաժեշտ ցոյց տուած է մեզ։

Գնողին համար իբր միակ երաշխաւորութիւն, պէտք է որ ապրանաց վրայ գտնուի գործարանին նշանն և ՔՐԻՍԹՕՖԼ անունն ամբողջ տառերով։

Կ. Պոլսոյ և Թուրքիոյ համար մեր միակ ներկայացուցիչներն են ՊՈՐԹՈԼԻ ԵՂԲԱՐՔ, Ի ՊՕՆ ՄԱՐՇԷ, 354, Բերայի մեծ փողոց, ուր գնողք կրնան վստահ լինիլ, Թէ մեր անուամբ ստորին ապրանք չպիտի ծախուի իրենց։

85 ՔՐԻՍԹՕՖԼ և ԸՆԿ.